4 Құжат

6 Ерекше әдіспен өндірілген мал азығы

5 желтоқсан, бейсенбі 2024 жыл

Сыр бойы

95 жыл

№187 (20861)

Қызылорда облыстық қоғамдық-саяси газет. 1929 жылдың 1 шілдесінен шығады

www.facebook.com/syrboyi.kz
www.instagram.com/syrboyi_kz
t.me/syrboyi_kz
twitter.com/syrboyi

САПАР

КОМПАНИЯ БАСШЫЛАРЫМЕН КЕЗДЕСТІ

Бұған дейін хабарлағанымыздай, облыс әкімі Нұрлыбек Нәлібаев Италияға жұмыс сапары кезінде Рим қаласындағы бірқатар инвесторлармен кездесті. Алдымен «Confindustria» ассоциациясының вице-президенті Витторио Майоранамен жүздесіп, өңдеу өнеркәсібі саласында бірлесіп жұмыс жасауға дайын екенін айтты.

– Біз «Confindustria»-ның тарихы бір ғасырдан асатынын білеміз. Қауымдастық құрамында кеңею, Қазақстанға орналасу, жаңа нарыққа шығу бағытындағы компаниялар болса, бірлесіп жұмыс жасауға шақырамыз. Қызылорда облысында ауыл шаруашылығы өнімдерін терең өңдеу, құрылыс материалдарын, мұнай өндірісіне қажетті тауарлар шығару, жылыжай салу, машина жасау, тері және жүн өңдеу сияқты салаларда бірлесіп жұмыс істеуге дайынбыз. Серіктес қажет болған жағдайда, аймақта кәсіпкерлер бар. Таныстырып, іс бастауға қолдан келгенше көмек көрсетеміз. Біз әрбір инвесторға қолданыстағы заңнама аясында жер телімін беріп, Қазақстандағы даму институттарынан қаржылай көмек алу үшін құжат әзірлеуді сүйемелдеуге дайынбыз. Сондай-ақ «Байқоңыр» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы арқылы жобаларға қаржылай көмек көрсетуге мүмкіндігіміз бар, – деді Н.Нәлібаев.

Мұнан бөлек, аймақ басшысы клиникалық диагностика мен медициналық құрылғыларға арналған өнімдерді әзірлейтін «SGM Italia» компаниясының басшысымен кездесті. Іскерлік кездесу барысында медицина саласындағы инвестициялар үшін негізгі бағыт айқындалды. Оның ішінде Қызылорда облысында биохимиялық ерітінділер мен реагенттердің жергілікті өндірісін ашу мәселесі талқыланды.

Айта кетейік, облыста биохимиялық ерітінділер және реагенттермен жұмыс істейтін бірнеше ірі зертхана бар. Атап айтқанда, өңірде «Олимп» зертханасының 18 филиалы, «Invivo» зертханасының 20 филиалы орналасқан. Олар клиникалық диагностикамен белсенді айналысады және жоғары сапалы реагенттерді қажет етеді.

Сондай-ақ аймақ басшысы «Sace» экспорттық-кредиттік агенттігінің президенті Филипо Джансатемен кездесті. Онда ауыл шаруашылығы, тері, жүн өңдеу, жеңіл өнеркәсіп, құрылыс материалдары, мұнайға қажетті тауарлар, денсаулық сақтау, инфрақұрылым, су ресурстары және көлік-логистика салаларындағы бірқатар тартымды жобалар ұсынылды.

2-бет

ИГІЛІК

ЫСТЫҚ СУ БЕРІЛЕ БАСТАДЫ

Ыстық су қала тұрғындары үшін өзекті мәселенің бірі болатын. Биылдан тұрғын үйлер ыстық сумен қамтыла бастады. Қала әкімдігінің ұйымдастыруымен өткізілген баспасөз турында көпшіліктің пікірін білген едік.

Мемлекет басшысының қолдауымен Қызылорда қаласындағы көпқабатты тұрғын үйлерді орталықтандырылған ыстық сумен қамтамасыз ету мақсатында жүйелі жұмыстар басталған болатын. Ыстық су жүйесіне қосылуда тұрғындардан шығын шықпайды, мердігер мекеме тарапынан жүзеге асырылып жатыр.

Сала мамандарының айтуынша, ыстық сумен қатар суық суға да насос қойылуда. Соның арқасында жоғары қабаттарға су көтерілмеу мәселесі оң шешімін таппақ. Басты артықшылығының бірі, құрылғы толығымен автоматтандырылған.

Бүгінге дейін қала тұрғындары ыстық суды электр немесе газбен жылытатын құрылғылар арқылы пайдаланып келді. Ыстық су кіргізу әр тұрғынның өз еркінде. Орнатып беру тегін. Желіні жүргізгенде сапасы жоғары материалдар, танымал европалық өндірушілердің жабдықтары қолданылады. Бұл ыстық су жүйесінің сенімді және үздіксіз жұмысын қамтамасыз етеді.

– Өздеріңіз білесіздер, облыс тұрғындарын ыстық сумен қамтуға Үкіметтен қомақты қаржы бөлінді. Пәтерлерге ыстық су беріле бастады. Бұл жұмыстар келесі жылы да жалғасын табады. Жүйенің көп артықшылығы бар. Судың да

сапасы жоғарылайды. Сыртқы температураға байланысты ыстық суды құрылғы өзі реттейді. Бұл тұрғындар үшін де тиімді болмақ, – дейді «Байқоңыр» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» АҚ төрағасының кеңесшісі М.Кәрімбаев.

Үйіне ыстық су келген Нұрлан Әбиев «Астана» шағын ауданында тұрады. Жаңалыққа жаны жадырап, қуанып қалғанын жеткізді.

– Ыстық суды қалағанымызша пайдаланып, рахатын көріп отырмыз. Жағдайымыз жылдан-жылға жақсаруда. Облыс әкімі Нұрлыбек Нәлібаевқа және мекеме басшыларына мың да бір рахмет айтамын, – дейді ол.

Тұрар БЕКМЫРЗАЕВ,
«Сыр бойы»

ДЕНСАУЛЫҚ

ӨЗ ҒИМАРАТЫНА КӨШКЕН ОРТАЛЫҚ

Қызылордадағы денсаулық сақтау инфрақұрылымы жаңа нысандармен толығып келеді. Сырдың сол жағалауынан орын тепкен жаңа «Қан орталығы» – соның бірі. Биыл жазда халық игілігіне берілген медициналық нысан бүгінде қарқынды жұмыс істеуде.

Облыстық қан орталығы қаладағы және жеті аудандағы 17 медициналық ұйымды қан өнімдерімен қамтамасыз етеді. Жылына орта есеппен 13 000-нан астам тұрғын қан тапсыруға ниеттенеді. Соның ішінде 10 000-нан астамы қан тапсырады. Қалғандары денсаулығына байланысты және әртүрлі себеппен қан тапсырудан шеттетіледі. Былтыр донорлардан 8980,5 литр қан дайындалған, олар емдеу мекемелерінің сұранысы бойынша жіберіліп отырады. Мәселен, былтыр 8242 доза құрамында эритроциттері бар өнімдер, 5695 доза жаңа мұздатылған плазманың барлық түрі, 2967 доза тромбоцит, 187 доза криопреципитат, 183 доза лейкоциттік масса берілген.

– Бұған дейін «Қан орталығының» өз алдына жеке ғимараты болған жоқ. Облыстық көпбейінді аурухананың бір бөлігінде орналасқан еді. Жұмыс барысында орын тапшылығы сезілетін, санитарлық ереже мен норма талаптарына сәйкес келмейтін. Мәселен, инфекцияларды диагностикалау зертханасы, қанды тестілеу, сапаны бақылау, зарарсыздандыру бөлімшелері бір бөлмеден тұрды. Медициналық жабдықтар да өте тығыз орналасты.

Ал санитарлық ереже мен норма талаптарына сәйкес 8-10 мың литр консервіленген қан дайындалатын орталықтағы инфекцияларды диагностикалау зертханасында 17 бөлме, клинико-биохимиялық зертханада 10 бөлме, изоиммунологиялық зертханада 12 бөлме, сапаны бақылау бөлімшесінде 19 бөлме болуы қажет. Мемлекет тарапынан көрсетілген қолдау аясында және облыс әкімінің бастамасымен орталық жаңа заманауи ғимаратқа көшті, – дейді облыстық қан орталығының директоры Серік Игенбаев.

Жылына он мың адамға қызмет көрсете алатын нысанның аймақ үшін маңызы зор. Өйткені мемлекеттің негізгі мақсаты – ұлт денсаулығын сақтау. Ұлт денсаулығы – еліміздің даму кепілі.

Айта кетейік, құрылысқа республикалық бюджеттен 2,7 млрд теңге бөлінген. Заманауи, зәулім ғимарат барлық талаптарға сай жарақтандырылған. Сонымен қатар 913 млн теңгеге заманауи үлгідегі медициналық құрылғылар, құрал-жабдықтармен қамтамасыз етілген. Қанның инфекциялардан таза, таза еместігін тексеретін соңғы үлгідегі заманауи автоматтандырылған ИФА, ПЦР аппараттары бар. Орталықта 96 қызметкер еңбек етеді.

– Жаңа ғимаратқа көшуіміз трансфузиялық терапияның сапасын және халықаралық тәжірибеге сай облыстық қан құю қызметін құру, науқасқа құйылатын қан және оның компоненттерінің сапасы мен қауіпсіздігін арттыруға мол мүмкіндік берді, – дейді Серік Қуандықұлы.

Айнұр БАТТАЛОВА,
«Сыр бойы»

Суреттерді түсірген Нұрболат Нұржаубай

ЕҢБЕК АДАМЫ

ҚАРТ БАҒБАННЫҢ БЕРЕКЕСІ

Қызылорда қаласына қарасты Баймұрат батыр ауылында Гажденбек Іздіқұлов деген бағбан ата тұрады. Оны ауылдастары ерекше құрметтейді. Олай дейтініміз зейнетке шыққанға дейін мал баққан ақсақал ауылды өркендету жолында үздіксіз еңбек еткен. Ауылға жолымыз түскенде қарт бағбанның берекелі ісін көріп едік.

6-бет

БИЗНЕСКЕ АРНАЛҒАН ҮКІМЕТ: АШЫҚ, ҚОЛЖЕТІМДІ, ЫҢҒАЙЛЫ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев жыл сайынғы Жолдауларында шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуды, сол арқылы бәсекеге қабілетті, экономикасы өсіп-өркендеген, қуатты елге айналу қажеттігін айтып, нақты міндеттер қойып келеді. Бұл бағытта кәсіп ашып, жұмыс істеймін деген азаматтарды қолдаудың, оларға бағыт-бағдар берудің маңызы зор. «Мемлекет отандық өнім өндірушілерді қорғауға міндетті. Бұл – біздің экономикамыз өзгелер үшін жабық деген сөз емес. Экономикамыз басқа елдерге әрдайым ашық болуға тиіс. Бірақ ұлттық бизнестің мүддесін қорғау керек. ... Соңғы жылдары қабылданған шаралардың арқасында шағын және ірі бизнес тұрақты дами бастады. Алайда орта кәсіпкерліктің даму қарқыны әлі де бәсең. Жаңа экономикалық үлгіге көшу үшін оны «қолмен көтеруге» тура келеді. Бәсекелестік дамымаса, бизнес те өркендемейді. Бұл – айдан анық. Қазір негізгі салалардың көбінде бірнеше ірі кәсіпорын басымдыққа ие болып отыр. Бұл жағдай нарықтағы шынайы ахуалды көрсете алмайды» деп атап айтты Президент былтырғы Жолдауда.

2-бет

БАСПАСӨЗ – 2025

Құрметті оқырман!

2025 ЖЫЛДЫҢ БІРІНШІ ЖАРТЫЖЫЛДЫҒЫНА «СЫР МЕДИА» ЖШС-на ҚАРАСТЫ ГАЗЕТТЕРГЕ ЖАЗЫЛУ ЖҮРГІЗІЛУДЕ

«Сыр бойы» газетіне 6 айға жазылу бағасы:
жекелер үшін – 4000 теңге,
мекемелер үшін – 5000 теңге

Валюта бағамы $ 523,17 kzt € 550,06 kzt ₽ 4,93 kzt

Ауа райы $+2^{0}$ $+4^{0}$ 0^{0} $+2^{0}$

КОМПАНИЯ БАСШЫЛАРЫМЕН КЕЗДЕСТІ

Айта кету керек, 29 қазан күні екі елдің ынтымақтастық жөніндегі 9-шы жұмыс тобының отырысында «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ мен Италияның CDP ұлттық даму институты арасында 200 млн еуро көлемінде кредиттік келісімге қол қойылды. Қаржыландыру «Қазақстанның Даму Банкіне» «Sace» экспорттық-кредиттік агенттігі тарапынан кепілдік беру арқылы жүзеге асырылады. Бұл қаражат елдің тұрақты дамуына ықпал ететін экономиканың негізгі салаларын дамытуға бағытталмақ.

Сонымен қатар, аймақ басшысы «Ansaldo Energe» компаниясының басшысы Фабрицио Фаббримен кездесіп, өңірдегі энергетикалық инфрақұрылымды дамытуға бағытталған жобаларды талқылады. Электр энергиясын тұтыну қарқыны мен энергетикалық инфрақұрылымды дамыту маңыздылығы ескеріліп, түркиялық «Aksa Energy» компаниясы қуаттылығы 240 МВт жаңа жылу-электр орталығын салуда. Бұл облыстың электр энергиясына қажеттілігін толығымен жауып, Қызылорданы импорттаушыдан экспорттаушы өңірге айналдырады. Жаңа нысан энергетикалық қауіпсіздікті сақтауға және тарифті тұрақтандыруға мүмкіндік береді. Жоба 2025 жылы іске қосылады.

Мемлекет басшысының биылғы ақпан айында Катарға жасаған іссапары аясында бірқатар құжаттарға қол қойылды. Соның бірі – Қызылорда облысында қуаттылығы 1100 мегаваттық бу-газ электр станцияларын салу. Жобаны 2024-2029 жылдары іске асыру, «Қызылорда-Шымкент», «Қызылорда-Жезқазған» бағыттары бойынша жаңа электр желілерін тарту жоспарлануда.

Кездесу соңында аймақ басшысы инвесторларды Сыр еліне арнайы іссапармен келуге шақырды.

1-бет

ҚАУЫМДАСТЫҚ ЖҰМЫСЫМЕН ТАНЫСТЫ

Сондай-ақ облыс әкімі Нұрлыбек Нәлібаев бастаған Сыр өңірі делегациясы Флоренция қаласындағы тері өңдейтін өнеркәсіп қауымдастығының жұмысымен танысты. Санта-Кроче-суль-Арно ауданындағы зауыттар негізінен аяқкиім тігуге арналған былғары өңдеумен, киім, жиһаз және басқа да өндіріспен айналысады. Өз өнімдерін әлемнің 122-ден астам еліне экспорттайды.

Ауданда тері өндірісінің шамамен 35%-ы және аяқкиім өндірісінің 98%-ы шоғырланған. Былғары өндірісі тізбегінде 600-ге жуық кәсіпорын бар, оларда 8000-нан астам адам жұмыс істейді.

Облыс әкімі «Aldo Gliozzi» қауымдастығының басшысы Эцио Кастелланимен мал терісін экспорттау және аймақта былғары өңдеу өндірісін дамыту бағытында келіссөздер жүргізді.

– Бірінші кезекте Қызылорда облысы мен Италия арасындағы ынтымақтастықты нығайту мақсатындағы бүгінгі кездесуге қызығушылық танытқаныңыз үшін алғыс білдіремін.

Қызылорда облысы экономикасының ауқымды бөлігін тау-кен саласы құрайды. Негізінен мұнай өндіріледі, сонымен бірге, агроиндустриалды аймақ. Өңірде атқарылған жұмыстар нәтижесінде өңдеу өнеркәсібінің өсімі бойынша республикада бірінші орындамыз.

Елімізде және өңірімізде мал басы жыл сайын артып келеді. Кейінгі жылдары біздің облыстың өзінде екі миллионнан астам мал тіркелген. Осы ретте тері және жүн өңдейтін кәсіпорындарды дамыту керек. Жалпы алғанда, аймақ нарығын қамтуға және алыс-жақын шетелдерге экспорттауға мүмкіндік бар.

Қызылорда облысының инвестициялық әлеуетін ескеріп, тері, жүн өңдеу саласында бірлесіп жұмыс жасауға дайынбыз.

Серіктес қажет болған жағдайда, өз салаларында жетістікке жеткен кәсіпкерлер сіздермен келіссөздер жүргізуге, тәжірибе алмасуға арнайы іссапармен келді, – деді Н. Нәлібаев.

Өңірде негізінен ет бағытындағы, ірі қылшықты жүнді және қаракөл қой тұқымдары аудандастырылған. Жобаларды іске асыруға шикізат қоры жеткілікті. Облыс бойынша өткен жылы 848,6 тонна жүн және 215,1 мың дана тері өндірілген.

Жаңа жобаларды орналастыру үшін дайын инфрақұрылымы мен 300 гектардан астам жер учаскесі бар 6 индустриялық аймақ жұмыс жасайды.

Өз кезегінде Эцио Кастеллани екіжақты әріптестікке қолдау білдіріп, алдағы уақытта бірлесіп жұмыс жасауға мүмкіндік қарастырылатынын айтты.

Аймақ басшысы әрбір инвесторға қолданыстағы заңнама аясында жер телімі берілетінін, Қазақстандағы түрлі даму институттарынан қаржылай көмек алу үшін құжаттар сүйемелденетінін жеткізді.

Облыс әкімінің баспасөз қызметі

БИЗНЕСКЕ АРНАЛҒАН ҮКІМЕТ: АШЫҚ, ҚОЛЖЕТІМДІ, ЫҢҒАЙЛЫ

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес республикада, оның ішінде біздің өңірімізде де кәсіпкерлікті дамыту мақсатында мекемелер құрылып, ауқымды жұмыстар атқарылып келеді. Соның бірі – «Бизнеске арналған үкімет» мекемесі.

Аталған мекеме аймақта кәсіпкерлерге қажетті кеңес беріп, жобаларын сүйемелдеу бағытында жемісті жұмыс жасауда. Ол «бір терезе» қағидаты бойынша бизнесті қолдау мен дамытудың барлық шараларын бір жерден көрсетеді.

Директордың орынбасары Нұржан Тоқмұрзаның айтуынша, мекеме 2016 жылы облыс әкімінің қаулысына сәйкес «Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы» болып құрылып, 2017 жылы облыстық кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасының жанынан «Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы» болып өз жұмысын бастаған. 2020 жылы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың төрағалығымен өткен Үкіметтің кеңейтілген мәжілісінде барлық өңірлерде «Бизнеске арналған үкімет» жобасын жүзеге асыру туралы тапсырма берілді. Осыған байланысты сол жылдың мамыр айында облыс әкімінің қаулысымен «Бизнеске арналған үкімет» КММ болып қайта аталып, жобаға сай жаңа форматта жұмыс істей бастады.

Қазіргі кезде «Бизнеске арналған үкімет» ақысыз негізде облыс кәсіпкерлеріне 7 бағыт бойынша 70 қызмет түрін көрсетеді. Оның 32-сі – мемлекеттік, 30-ы – электрондық мемлекеттік қызметтер.

– Кәсіпкерлерге қызмет көрсету барысында облыстағы 86 мемлекеттік мекеме, квазимемлекеттік ұйымдар және монополист субъектілерімен жұмыс жасаймыз. Жоғарыда айтып өткеніміздей, 2017 жылдан бері облыс кәсіпкерлеріне қызмет көрсетілуде. Салыстырмалы түрде айтсақ, 2017 жылы 4 бағытта 40 қызмет түрі бойынша 2439, 2018 жылы 7 бағытта 60, 2019 жылы 9 бағытта 68, 2020 жылы 10 бағытта 89, 2021 жылы 10 бағытта 90, 2022 жылы 7 бағытта 83 түрі бойынша 19592, былтыр 7 бағытта 70 түрі бойынша 20525, ал биыл 7 бағытта 70 түрі бойынша осы уақытқа дейін 19951 қызмет көрсетілді, – дейді Нұржан Жәнібекұлы.

Мекеменің негізгі бағыттарының бірі – техникалық шарттар алу бойынша монополист мекемелермен, атап айтқанда, «Қызылорда су жүйесі», «Қызылорда жылу-электр орталығы», «Қазсушар», «Сыр суы» салынып жатқан кәсіпорындардың бірлескен дирекциясы, «QazTransGazAimaq» секілді монополия субъектілерінің барлығымен меморандум жасалған. Айталық, бұрын монополистерге барған кәсіпкер нысанын іске қосу үшін кәдімгі техникалық шартты алуға бір айға жуық уақыт жұмсауы мүмкін еді. Меморандум аясында мекеме кәсіпкерге керекті техникалық шарттарды 5 күн ішінде алып бере алады. Бұл бірлескен жұмыс монополия мекемелеріне де өте тиімді. Республика бойынша осы бағыттағы қызмет жөнінен «Бизнеске арналған үкімет» мекемесі үздік үштік қатарында. Мекемеде көрсетілетін қызмет түрлері жыл санап көбеюде. Оған салаға тұрақты талдау жасап, кәсіпкерлермен жиі кездесулер ұйымдастыру, өзге өңірлермен тәжірибе алмасу іс-шаралары ықпал етуде.

Бүгінде мұнда 23 адам қызмет етеді. Облыс орталығы және барлық аудандарда өкілдері бар.

– Біз – қызмет көрсетуші мекемеміз. Кәсіпкер мекемеге өзінің атынан сенімхат береді. Өкілі ретінде мекеменің қызмет көрсету бағыттары бойынша тиісті мекемелерге барып, сүйемелдеу жасаймыз.

Ең танымал қызмет түрі – бизнес-жоспар. Түрлі мемлекеттік бағдарламаларға, мемлекеттік гранттарға қатысу үшін бизнес-жоспарды тегін жасап береміз. Қазіргі уақытта ақылы қызметке жүгінсе, ең қарапайым бизнес-жоспарды орта есеппен 50 мың теңгеге жасайды. Ал біздің тарапымыздан бұл қызмет тегін көрсетіледі. Мысалы, биыл қараша айына дейін 1434 бизнес-жоспар жасап бердік. Олардың ішінде кәсіпкерлер, қызметін енді бастағандар да бар. Тағы бір айта кетерлігі, біз арқылы іс бастағысы келгендер кәсібін тіркей алады. Салық саласына қатысты 17 қызмет түрін көрсетеміз. Сөйтіп әрі қарай сүйемелдей береміз. Мысалы, бірер жыл бұрын тіркелген кәсіпкер кейін техникалық шарт алуға, жаңа нысан құрылысын бастауға келеді. Біразы бүгінде үлкен жобалармен жұмыс жасап, қызмет аясын кеңейтіп жатыр. Олардың қалыптасу кезеңі көз алдымызда.

Облыстың барлық кәсіпкерлеріне сапалы қызмет көрсету – біздің ұжымның басты мақсаты мен міндеті. Жыл басынан бері мекеме 20 мыңға жуық қызмет көрсетті. Тіпті жарнама эскизін жасау бойынша да көмек берудеміз. Дизайнерлік қызметі де тегін. Оған қоса, бүгінде кәсіпкерлікті қолдау саласындағы «Бизнеске арналған үкімет», «Өңірлік инвестиция орталығы», «Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасы мен «Аграрлық несие корпорациясы» филиалы, осылардың барлығы бір ғимаратта жұмыс жасауда. Бұл кәсіпкерлерге тиімді болу үшін жасалып отыр. «Бизнеске арналған үкімет» бірыңғай офисінде кәсіпкерлер өз бизнесін дамыту, құзыретін арттыру мен қаржыландыру мәселесі бойынша барлық қызметтер мен кеңес ала алады. Соның арқасында бизнес өкілдері бұрынғыдай мемлекеттік органдардың табалдырығын тоздырмайды. Бұл дегеніміз – бизнесті қолдау, – дейді Нұржан Тоқмұрза.

Қорыта айтқанда, «Бизнеске арналған үкімет» ашықтық, қолжетімділік және ыңғайлылықты қамтамасыз етуде.

**Айнұр БАТТАЛОВА,
«Сыр бойы»**

1-бет

ЕҢБЕК МИГРАЦИЯСЫНЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ

2004 жылы Қазақстан адам саудасына қарсы күрес туралы халықаралық конвенцияға қол қойды. Сол кезден елімізде тиісті заңнамалық база жасалып, үкіметтік емес ұйымдар халықаралық ұйымдармен ынтымақтастықта белсенді жұмыс істей бастады. Солардың бірі – қиын жағдайға ұшыраған немесе адам саудасының құрбаны болған жандарға көмектесетін «Кіші кәсіпкер әйелдер қоғамы» қоғамдық бірлестігі 2017 жылы орталық құрды. Онда көмекке мұқтаж жандар қажетті заңгерлік және психологиялық көмек алады.

Ашық дереккөз негізінде дайындаған Қ.Оразбаев

Жыл басынан бері бірлестік облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасымен бірге адам саудасының құрбандарына арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету жобасын іске асыру бойынша жұмыс жасап келеді.

Осыған орай сол жағалаудағы Жастар ресурстық орталығында «Мигранттардың құқықтары: негізгі проблемалар мен шешімдер. Мигранттарда кездесетін құқықтық аспектілерді, оларды қорғау әдістерін талқылау» тақырыбында кездесу өтті.

Кездесуге Адам құқықтары жөніндегі уәкілдің облыс бойынша өкілі Дәурен Шәріпбаев, облыстық полиция департаменті көші-қон қызметі басқармасы басшысының орынбасары, полковник Сағындық Камитбеков, облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы нысаналы топтарды әлеуметтік қорғау бөлімінің бас маманы Оралхан Бәкида және еңбек мигранттары қатысты. Іс-шараның мақсаты – мигранттардың құқықтары мен бостандықтары және оларды қорғау шараларын ұйымдастыру.

«Кіші кәсіпкер әйелдер қоғамы» қоғамдық бірлестігінің төрайымы Салтанат Сыздықованың айтуынша, мұндай кездесулер мигранттар мен мемлекеттік органдар арасындағы мәміле үшін өте қолайлы. Мұнда шетелден келген мигранттар өздерін толғандырған сұрақтарды қойып, құзыретті орган өкілдерінен жауап ала алады.

– Біздің ұйым қиын жағдайға тап болған мигранттарға және адам саудасының құрбаны болған жандарға көмек көрсетеді. Сондай-ақ еңбекші мигранттардың құқықтық сауаттылығы, жұмыс берушімен ара-қатынасы, жұмыс жағдайы және олардың қызметтерін заңдастыру мәселелерін қарастырады. Ел экономикасының дамуы мен халықтың әл-ауқатының артуы ең алдымен Өзбекстан, Тәжікстан және Қырғызстаннан мигранттардың көптеп келуіне түрткі болды. Десек те, олардың қызметі көбіне экономиканың «көлеңкелі» тұсында қалып отыр және көбінің мәртебесі айқындалмаған. Міне, осындай қиындыққа тап болған жандарға көмек қолын созу үшін арнайы орталықтар қажет, – деді ол.

Ал Дәурен Шәріпбаев елімізде мигранттардың құқықтары заңнамалық деңгейде қорғалғанын атап өтті. Алайда қиындыққа тап болмас үшін шетел азаматтары сол елдің заңдарын қатаң сақтауы тиіс.

– Қазіргі кезде біздің елде және өзге елдерде адам саудасы әлі де бар. Сондықтан сақтық шараларына мән беру керек. Бұл тұрғыда үкіметтік емес ұйымдар жүргізетін профилактикалық жұмыс өте маңызды. Өйткені, жастар тәжірибенің аздығынан қиын жағдайға тап болуы мүмкін. Егер қоғам болып осы мәселенің шешілуіне атсалыссақ, кем дегенде оның салдарын азайта аламыз, – деді ол.

Одан соң Сағындық Камитбеков ресми деректерге сүйеніп, жыл басынан бері облысқа келген мигранттар туралы ақпарат берді.

– 10 айда 18 670 шетелдік азамат уақытша тіркелген. Басым көпшілігі ТМД елдерінен, оның ішінде 340 азамат жақын және алыс шетелдерден келген. Көші-қон заңнамасына сәйкес 3 мыңнан астам құқықбұзушылық тіркелді. Сондай-ақ шетелдік азаматтарға қатысты заңнаманы бұзғаны үшін 764 хаттама толтырылып, 146 азаматқа қатысты шетелдік жұмыс күшін заңсыз тартқаны үшін тиісті шаралар қабылданды. Елден 87 шетелдік азамат шығарылды, ал 28 шетелдік тұрақты тұруға өтініш берді, – деді.

Негізі мұндай қиындықтарға ұшырамас үшін заңға қайшы келетін әрекеттерден аулақ болу керек. Бұл басқа елдерден келген мигранттарға ғана емес, шетелде жұмыс істеуге ниетті қазақстандықтарға да қатысты.

– Қазіргі уақытта халықты адам саудасының тәуекелдері туралы ақпараттандыру аса өзекті. Ірі қалаларда ғана емес, шағын елді мекендерде де түсіндіру жұмыстарын жүргізу өте маңызды. Қазақстан үшін мигранттарды интеграциялау мәселесі өзекті. Өйткені, 2000 жылдардың басынан бастап ел Орталық Азия республикаларынан келген еңбек мигранттары үшін жайлы болды. Қазақстан Республикасы көші-қон саясатының тұжырымдамасы ел шеңберінде халықтың оңтайлы қоныстануын реттеу, этникалық және еңбек көші-қонын басқару мәселелеріне бағытталған. Негізінен әлеуметтік мекемелер мен құқық қорғау органдарының және үкіметтік емес ұйымдардың қиын жағдайға тап болған азаматтарды қолдау, олардың құқықтарын қорғау, қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі атқарылып жатқан жұмыстарды әлі де пысықтау керек, – деді Оралхан Бәкида.

Бүгінде мигранттар мәселесімен үкімет қана емес, қоғамдық ұйымның айналысатыны қуантарлық жағдай. Бұл – аса маңызды мәселе қоғамдық қолдаумен шешілетін жағдайға жетті деген сөз. Кездесу соңында жауапты сала мамандары мигранттарға қатысты туындаған мәселелерді кейінге қалдырмай, қажетті бастама көтеру керектігін айтты.

**Аружан ЕРАЛЫ,
«Сыр бойы»**

ЖОБА

Қызылорда облысы бойынша жергілікті маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізімін бекіту туралы

«Құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі Заңының 27-бабына және «Тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау және пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 26 желтоқсандағы Заңының 21-бабына сәйкес Қызылорда облысының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Қызылорда облысы бойынша жергілікті маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізімі бекітілсін.
2. «Қызылорда облысы бойынша жергілікті маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізімін бекіту туралы» Қызылорда облысы әкімдігінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №28 қаулысының (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу Тізілімінде 7411 нөмірімен тіркелген) күші жойылды деп танылсын.
3. «Қызылорда облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасы» мемлекеттік мекемесі осы қаулыдан туындайтын шараларды қабылдасын.
4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қызылорда облысы әкімінің жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.
5. Осы қаулы оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қызылорда облысының әкімі **Н. Нәлібаев**

«КЕЛІСІЛДІ»
Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігі

Қызылорда облысы әкімдігінің
2024 жылғы «___» _________ № _____ қаулысына қосымша

Қызылорда облысы бойынша жергілікті маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізімі

р/с	Ескерткіштің атауы	Ескерткіштің түрі	Ескерткіштің орналасқан жері және координаттары
1	2	3	4
		Арал ауданы	
1	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Ақеспе ауылынан солтүстікке қарай 3 шақырым (N 46°49'17,94» E 060°32'11,36»)
2	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Алтықұдық ауылынан шығысқа қарай 1 шақырым (N 46°45'43,80» E 061°44'55,38»)
3	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Алтықұдық ауылынан шығысқа қарай 1 шақырым (N 46°45'38,38» E 061°45'00,94»)
4	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Арал қаласынан батысқа қарай 40 шақырым (N 46°47'23,80'' E 061°07'59,30»)
5	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-II мыңжылдықтар	археология	Жақсықылыш қыратынан солтүстік-батысқа қарай 3 шақырым (N 47°08'32,4» E 061°09'15,3»)
6	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-II мыңжылдықтар	археология	Көнту теміржол стансасынан шығысқа-солтүстік-шығысқа қарай 5 шақырым (N 46°57'30,13» E 061°30'38,83»)
7	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Сапақ стансасынан солтүстік-шығысқа қарай 1 шақырым (N 46°36'53,87» E 061°48'46,34»)
8	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Сапақ стансасынан солтүстік-шығысқа қарай 1,5 шақырым (N 46°36'48,77» E 061°48'58,34»)
9	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Сексеуіл стансасынан солтүстікке қарай 6 шақырым (N 47°09'15,43» E 061°08'40,96»)
10	Жалғыз ағым I неолиттік тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Жалғыз ағым (№ 86 бекет) теміржол бекетінен шығысқа қарай 1,5 шақырым (N 46°50'31,87» E 061°37'30,09»)
11	Жалғыз ағым II неолиттік тұрағы, б.д.д. III-II мыңжылдықтар	археология	Жалғыз ағым (№ 86 бекет) теміржол бекетінен шығысқа қарай 1,5 шақырым (N 46°50'30,69» E 061°37'34,01»)
12	Жалғыз ағым III неолиттік тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Жалғыз ағым (№ 86 бекет) теміржол бекетінен шығысқа қарай 1,5 шақырым (N 46°50'26,39» E 061°37'40,64»)
13	Жалғыз ағым IV неолиттік тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Жалғыз ағым (№ 86 бекет) теміржол бекетінен шығысқа қарай 1,5 шақырым (N 46°50'25,21» E 061°37'43,56»)
14	Қола дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-II мыңжылдықтар	археология	Арал қаласынан шығысқа қарай 8 шақырым (N 46°47'44,81» E 061°41'51,29»)
15	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Арал қаласынан шығысқа қарай 7 шақырым (N 46°47'39,53» E 061°42'03,96»)
16	Неолит дәуіріндегі адамдар тұрағы, б.д.д. IV-III мыңжылдықтар	археология	Арал қаласынан шығысқа қарай 6 шақырым (N 46°47'36,64» E 061°42'13,63»)
17	Аққұмшық қалашығы, қола дәуірі	археология	Арал қаласынан солтүстікке қарай 5 шақырым (N 46º51′56,41″ E 061º39′39,75″)
18	Араласар қалашығы, XIV ғ.	археология	Қаратерең ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 64 шақырым (N 45º42′35,50″ E 060º18′56,58″)
19	Тасмола бейіттері, ортағасыр дәуірі	археология	Тастүбек ауылынан солтүстікке қарай 8 шақырым (N 46°39'37,04» E 60°50'18,08»)
20	Көкдомбақ қорымы, XVIII-XIX ғ.ғ.	археология	Ерімбетжаға ауылынан солтүстік-батысқа қарай 10 шақырым (N 47°07'07,01» E 062°04'36,06»)
21	Райым бекінісінің орны, 1847 ж.	археология	Райым ауылынан солтүстік-батысқа қарай 500 метр (N 46°04'18,58» E 061°43'43,04»)
22	Бекетай кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Аққұлақ ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 4,9 шақырым (N 46°03'06,1» E 061°16'57,1»)
23	Бәсібек сағана тамы, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Аққұлақ ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 5 шақырым (N 46°06'10,8» E 061°23'12,4»)
24	Рысқал кесенесі, 1902 ж.	қала құрылысы және сәулет	Аманөткел ауылынан оңтүстікке қарай 4 шақырым N 46°04'54,26» E 061°31'49,71»)
25	Байшоқы кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Ақшатау ауылынан солтүстік-батысқа қарай 1,5 шақырым (N 46°01'08,55» E 061°35'08,55»)
26	Теміржол вокзал ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Арал қаласы, Теміржол маңы алаңы, 1А (N 46°48'03,28» E 061°40'30,37»)
27	Пұсырманбай кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңақұрылыс ауылынан оңтүстікке қарай 6 шақырым (N 45°57'39,7» E 061°19'11,9»)
28	Нияз кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңақұрылыс ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 12,8 шақырым (N 45° 55' 23,97» E 061°12'36,93»)
29	Мәмбетбақы кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңақұрылыс ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 12,8 шақырым (N 45° 55' 25,3» E 061°12'37,2»)
30	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қамыстыбас теміржол станциясы (N 46° 11' 36,06» E 061°57' 19,15»)
31	Кердері кесенесі, XIV-XV ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қаратерең ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 67,5 шақырым (N 45°43'25,6» E 060°15'42,5»)
32	Қосаман кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қосаман ауылынан батысқа қарай 500 метр (N 46°55'44,3» E 060°33'58,5»)
33	Тілеулес ишан кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Құмбазар ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 19 шақырым (N 46°50'40,76» E 061°41'26,84»)
34	Тілеулес ишан мешіті, 1924 ж.	қала құрылысы және сәулет	Құмбазар ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 16 шақырым (N 45°51'48,6» E 061°42'50,5»)
35	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Сапақ станциясы (N 46º37′01,0″ E 061º47′42,7″)
36	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Сексеуіл станциясы (N 47º05′05,5″ E 061º09′11,2″)
37	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Шөміш станциясы (N 46º24′32,1″ E 061º52′43,1″)
38	Ораз ақын кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Шөмішкөл ауылынан шығысқа қарай 4 шақырым (N 45°55'19,20» E 061°44'21,90»)
39	Теміржол вокзалының ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Аралқұм станциясы (N 46°30'03,8» E 061°53'22,0»)
40	Теміржол вокзалының ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қамыстыбас теміржол станциясы (N 46°11'38,55» E 061°57'16,57»)
41	Насос стансасының ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Сапақ стансасы (N 46°37'00,74» E 061°47'42,27»)
42	Теміржол вокзалының ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Сексеуіл станция, Теміржол маңы алаңы, құрылым 5 (N 47º05′02,05″ E 061º09′14,76″)
43	Арыстанбаб зираты, IX-XI ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Ақбай ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 9 шақырым (N 46°05'04,83» E 061°59'51,48»)
44	Жанназар ишан мешіті, 1904 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қамыстыбас ауылы, Қамыстыбас көшесі, 420 (N 46°11'39,91» E 061°56'58,34»)
45	Медет ата кесенесі, XVI-XVII ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жалаңаш ауылынан оңтүстікке қарай 8,5 шақырым (N 46°34'57,9» E 061°09'07,9»)
46	Есболай-Қотан үйтамы, XVII-XVIII ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Ақбасты ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 43 шақырым (N 46º12′38,66″ E 060º39′23,81″)
47	Қоңырұлы Өтеулі үйтамы, XVII-XVIII ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Ақбасты ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 45 шақырым (N 46º13′20,87″ E 060º41′34,83″)
48	Ұябай кесенесі, 1887 ж.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 21,5 шақырым (N 47°06'19,38» E 062°32'15,77»)
49	Баспақ кесенесі, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сазды ауылынан солтүстік-батысқа қарай 50 шақырым (N 46°47'56,70» E 061°37'05,27»)
50	Бұрынғы теміржолшылар ғимараты, 1910 ж.	қала құрылысы және сәулет	Арал қаласы, Бекмырза хан көшесі, 6А (N 46°48'3,12» E 061°40'30,30»)
51	Ұлы Отан соғысы жауынгерлеріне арналған «Тағзым алаңы», 2005 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, Бақтыбай батыр көшесінде орналасқан (N 46°47'52,99» E 061°39'35,52»)
52	Зейнолла Шүкіров ескерткіші, 2007 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, Бақтыбай батыр көшесі, 56 (N 47°04'09,15» E 062°10'53,24»)
53	Жалаңтөс Баһадүр ескерткіші, 2009 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, орталық стадион алдында орналасқан (N 46°47'32,49» E 061°39'27,56»)
54	Елеу Көшербаев бюсті, 2009 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шижаға ауылы, Шижаға көшесі, 381 (N 46°56'36,65» E 061°36'44,31»)
55	Бүкірек батыр кесенесі, 2010 ж.	қала құрылысы және сәулет	Шижаға ауылынан солтүстікке қарай 47 шақырым (N 47°19'30,12» E 061°31'55,38»)
56	Ақтан батыр және Жанқожа батыр ескерткіші, 2010 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, М. Жұмабаев көшесі, 1 (N 46°47'33,41» E 061°38'34,10»)
57	Тарас Шевченко бюсті, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, Қ.Ерімбет көшесі, 15 (N 46°47'57,78» E 061°39'49,69»)
58	Айдарбек батыр ескерткіші, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласына кіреберісте орналасқан (N 46°49'24,80» E 061°41'09,88»)
59	Төлеген Медетбаев бюсті, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, орталық алаңда орналасқан (N 46°47'49,00» E 061°39'40,56»)
60	Ұзақбай Қараманов бюсті, 2020 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арал қаласы, Ұзақбай Қараманов атындағы 262 мектеп-гимназиясының ауласында орналасқан (N 46°48'22,86» E 061°41'08,48»)
		Қазалы ауданы	
61	Әулиетөбедегі зират, XVII ғ.	археология	Бекарыстан би ауылынан батысқа қарай 20 шақырым (N 45°48'47,4'' E 061°20'34,9'')
62	Кескен Күйік қалашығы, VII-X ғ.ғ.	археология	Бозкөл ауылынан батысқа қарай 22 шақырым (N 45°31'03,09» E 061°27'27,44»)
63	Күйік қала қалашығы, VII-X ғ.ғ.	археология	Кәукей ауылынан батысқа қарай 13 шақырым (N 45°14'50,63» E 061°35'04,49»)
64	Мыңтөбе қалашығы, XII-XV ғ.ғ.	археология	Өркендеу ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 1 шақырым (N 45°37'24,1'' E 061°54'42,2'')
65	Тапа қонысы мен қорымы, қола дәуірі	археология	Тапа елді мекенінен солтүстік-батысқа қарай 1 шақырым (N 46°28'38,24» E 062°38'55,00»)
66	Қаратөбе қалашығы, IX-XI ғ.ғ.	археология	Абай ауылынан шығысқа қарай 500 метр (N45°43'55,27» E062°07'53,46»)
67	Адам ата бекінісі, ортағасыр	археология	Абай ауылынан оңтүстікке қарай 28 шақырым (N45°28'57,71» E062°07'02,68»)
68	Әзілхан ишан мешіті, 1925 ж.	қала құрылысы және сәулет	Ақтан батыр ауылы, Ақтан батыр көшесі, 1 (N 45°47'09,25» E 061°58'25,43»)
69	Теміржол вокзалы ғимараты, XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би кенті, Теміржол перроны көшесі, құрылым 3Б (N 45°51'06,64'' E 062°09'28,04»)
70	Қожаназар ишан мешіті, XIX ғ.	киелі объекті	Әйтеке би кенті, Біржан сал көшесі, 109 (N 45°50'52,84» E 062°8'41,14»)
71	Су қыспақты мұнара, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би теміржол стансасы (N 45°51'08,1'' E 062°09'18,8'')
72	1914-1917 жылдары Ғани Мұратбаев оқыған мектеп ғимараты, 1912 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қазалы қаласы, Жамбыл Жабаев көшесі, 41 (N 45°45'37,06» E 062°5'59,56»)
73	Толыбай батыр кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Бекарыстан би ауылынан солтүстікке қарай 6,7 шақырым (N45°50'43,77» E61°34'05,14»)
74	Базар қожа кесенесі, XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Бекарыстан би ауылынан солтүстікке қарай 8 шақырым (N45°51'20,07» E61°34'24,63»)
75	Өтеген кесенесі құлпытасымен, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жанқожа батыр ауылынан шығысқа қарай 3,5 шақырым (N 45°45'20,44» E 061°51'45,55»)
76	Су қыспақты мұнара, 1902 ж.	қала құрылысы және сәулет	Көбек теміржол стансасы (N 45°50'48,47» E 062°25'06,42»)
77	Орақ мұнарасы, 1918 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қожабақы ауылынан солтүстікке қарай 6 шақырым (N 45°41'32,51» E 061°46'20,55»)
78	Келімбет кесенесі, 1898 ж.	қала құрылысы және сәулет	Аранды ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 5 шақырым, Қожабақы ауылынан батысқа қарай 6,5 шақырым (N 45°37'04,16» E 061°41'18,21»)
79	Сарыбайқазған мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 54 шақырым (N 44°52'31,24» E 062°17'47,54»)
80	Сырлыбай кесенесі, 1891 ж.	қала құрылысы және сәулет	Өркендеу ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 11 шақырым (N 45°32'52,91» E 061°48'56,42»)
81	Мұнара № 40, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 27,5 шақырым (N 45º23′00,2″ E 062º35′07,9″)
82	Байсын кемпір кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 17 шақырым (N 45º02′55,1″ E 062º50′36,0″)
83	Қуат кесенесі, XIX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 15 шақырым (N 45°03'54,29» E 062°50'13,00»)
84	Кәрібай кесенесі, XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 27 шақырым (N 45°22'01,57» E 062°34'03,85»)
85	Манас кесенесі, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 32 шақырым (N 44°55'11,38» E 062°51'54,78»)
86	Манас зиратындағы № 65 сағана құлпытасымен, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 32 шақырым (N 44º55′11,6″ E 062º51′54,5″)
87	Манас зиратындағы № 66 сағана (Шалбай кесенесі), XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 32 шақырым (N 44°55'09,11» E 062°51'54,22»)
88	Манас зиратындағы № 67 сағана (Күнберген кесенесі), XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 32 шақырым (N 44°55'08,48» E 062°51'54,33»)
89	Манас зиратындағы № 68 сағана (Қожахмет кесенесі), XIX-XX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 32 шақырым (N 44°55'07,97» E 062°51'54,46»)
90	Үшназар қорымындағы Ақназар кесенесі, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 35 шақырым (N 45°23'15,36» E 062°27'52,91»)
91	Үшназар қорымындағы Бекназар кесенесі, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 35 шақырым (N 45°23'15,16» E 062°27'53,31»)
92	Үшназар қорымындағы Қосназар кесенесі, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 35 шақырым (N 45°23'15,48» E 062°27'52,56»)
93	Сағана төртқұлақ № 46 (Айғанат кесенесі), XIX ғ. соңы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 36 шақырым (N 45°23'04,96» E 062°27'20,12»)
94	Ерқанат кесенесі, XIX ғ. соңы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 42 шақырым (N 45°21'46,30» E 062°19'44,48»)
95	Жабағылы зиратындағы Жабағылы кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 12,5 шақырым (N 45º17′36,6″ E 062º43′43,1″)
96	Жабағылы зиратындағы № 35 атаусыз кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 12,5 шақырым (N 45°17'36,37» E 062°43'43,72»)
97	Көсе мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 16,5 шақырым (N 45°19'33,86» E 062°42'32,89»)
98	Қазанғап мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 25 шақырым (N 44°58'15,96» E 062°52'17,10»)
99	Найзақұл кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Аранды ауылынан солтүстік-батысқа қарай 6 шақырым (N 45°37'09,12» E 061°34'31,47»)
100	Айдарлы кесенесі, XIX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Жанқожа батыр ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 2,5 шақырым (N 45º44′11,3″ E 061º47′43,2″)
101	Еспембет кесенесі, (атаусыз кесене № 39), XIX ғ. соңы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 25 шақырым (N 45º24′24,2″ E 062º41′57,9″)
102	Тоқтықара кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Ғани Мұратбаев ауылынан солтүстік-батысқа қарай 4,5 шақырым (N 45°51'50,46» E 062°02'21,75»)
103	Таңатар қатын кесенесі, XIX ғ. соңы	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 31,5 шақырым (N 44°56'05,16» E 062°58'18,05»)
104	Ұзынтам мұнарасы, X-XI ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Үрмәш Түктібаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 15 шақырым (N 45°41'52,52» E 061°21'27,52»)
105	Азамат соғысында қаза тапқандарға қойылған ескерткіш, 1957 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Жалаңтөс Баһадүр атындағы саябақ. Әйтеке би мен Владимир Счастнов көшелерінің қиылысы (N 45°51'6,02» E 062°9'22,75»)
106	Ғани Мұратбаев кеуіті, 1964 ж.	монументтік өнер құрылысы	Қазалы қаласы, Қорқыт Ата көшесі, 43 (№ 17 мектептің ауласы) (N 45°45'41,84» E062°06'23,96»)
107	Кеңес Одағының Батыры Үрмәш Түктібаевтың ескерткіші, 1985 ж.	монументтік өнер құрылысы	Үрмәш Түктібаев ауылы, Үрмәш Түктібаев көшесі, 45 (N 45°43'8,84» E 061°30'16,24»)
108	Жанқожа батыр төртқұлағы, 1969 ж.	киелі объекті	Кәукей ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 125 шақырым (N 44°12'46,99» E 061°09'16,66»)
109	№ 36 құлпытасы, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік батысқақарай 12,5 шақырым (N 45°17'36,6» E 062°43'43,1»)
110	Жақайым қорымындағы № 26 құлпытас, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Бекарыстан би ауылынан солтүстікке қарай 6,7 шақырым (N 45°50'43,4» E 061°34'04,7»)
111	Манас қорымындағы № 65б құлпытас, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарбұлақ ауылынан оңтүстікке қарай 32 шақырым жерде Манас қорымында (N 44°55'11,33'' E 062°51'55,25»)
112	Алматұлы Самырат кесенесі, 1922 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қазалы ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 6 шақырым (N 45°42'25,7» E 062°47'28,7»)
113	Әйтеке би ескерткіші, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Жанқожа батыр көшесі, 130 (N 45°49'32,59» E 062°08'10,32»)
114	Қосым қожа кесенесі, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Басықара ауылынан оңтүстікке қарай 37 шақырым (N 45°26'35,05» E 062°14'50,48»)
115	Ақтау кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 40 шақырым (N 45°24'03,40» E 062°24'30,45»)
116	Сағымбайука кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 44 шақырым (N 45°20'29,99» E 062°18'03,45»)
117	Жылкелді кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Бекарыстан би ауылынан солтүстікке қарай 8 шақырым (N 45°51'18,14» E 061°34'28,96»)
118	Қарасақал Ерімбет мешіті, 1880 ж.	қала құрылысы және сәулет	Лақалы ауылынан шығысқа қарай 27 шақырым (N 45°18'09,24» E 062°10'36,72»)
119	№70 атаусыз кесене, XIX ғ.соңы	қала құрылысы және сәулет	Жанқожа батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 1,5 шақырым (N45°46'18,36» E61°50'38,23»)
120	Егізбай кесенесі, 1927 ж.	қала құрылысы және сәулет	Жанқожа батыр ауылында орналасқан (N 45°45'28,08» E 061°48'52,89»)
121	Моншақ сағанасы, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сарыбұлақ ауылынан солтүстік-батысқа қарай 17 шақырым (N 45°16'41,60» E 062°38'23,57»)
122	Локомотив депосының №1 шеберханасының ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би кенті, Михайлюк көшесі, 31 (N45°51'19,7» E62°09'06,2»)
123	Локомотив депосының №2 шеберханасының ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би кенті, Михайлюк көшесі, 31 (N 45°51'19,7» E 062°09'06,2»)
124	Ұлы Отан соғысында қаза тапқан Қазалылықтарға арналған ескерткіш, 1980 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Қашақбай Пірімов көшесі, 5 (N 45°50'08,36» E 062°08'53,69»)
125	Ғани Мұратбаев ескерткіші, 1986 ж.	монументтік өнер құрылысы	Қазалы қаласы, Қорқыт ата көшесі, 24 (N 45°45'46,36» E 062°06'04,22»)
126	Ұлы Отан соғысында қаза тапқан жауынгерлерге арналған ескерткіш, 1988-1989 ж.ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, «Жеңіс» саябағында орналасқан (N 45°49'49,60» E 062°09'24,88»)
127	Жанқожа батыр кесенесі, 1992 ж.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би кентінен оңтүстікке қарай 4 шақырым (N 45°48'42,94» E 062°07'39,73»)
128	Әйтеке би ескерткіші, 2000 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Әйтеке би көшесінде орналасқан (N45°51'04,33» E62°09'26,55»)
129	Қарасақал Ерімбет ескерткіші, 2006 ж.	монументтік өнер құрылысы	Қазалы қаласы, Үрмаш Түктібаев көшесі (N 45°45'47,71» E 062°06'01,82»)
130	Қаныш Сәтпаев бюсті, 2012 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Жанқожа Нұрмұхамедұлы көшесі, 92 (N 45°50'28,59» E 062°08'51,64»)
131	Бегім ана ескерткіші, 2016 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Қашақбай Пірімов көшесі (N 45°50'24,94» E 062°08'10,91»)
132	Асандар көтерілісі ескерткіші, 2016 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Қашақбай Пірімов көшесі (N 45°50'19,93» E 062°08'28,02»)
133	Кеңес Одағы батырларының, Социалистік Еңбек ерлерінің, мемлекет және қоғам қайраткерлерінің бюсттері, 2016 ж. (Ү.Түктібаев, М.Балмағамбетов, Г.Шляпин, Я.Михайлюк, В.Счастнов, Ә.Дінісламов, Д.Маханов, К.Оразалиева, К.Әлимаев, П.Пак, Ә.Тыныбаев, Е.Көшербаев, Е.Бозғұлов)	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Қашақбай Пірімов көшесі, Жеңіс саябағы (N45°49'59,08» E062°09'31,79»)
134	Роза Бағланова бюсті, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, кенттік мәдениет үйінің ауласында (N45°49'56,99» E062°09'38,51»)
135	Жалаңтөс Баһадүр ескерткіші, 2021 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Жанқожа Нұрмұхамедұлы көшесі, 135б (N 45°48'35,10» E 062°07'34,10»)
136	Бегалы Әйтбембет бюсті, 2021 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әйтеке би кенті, Жанқожа Нұрмұхамедұлы көшесі, 181 (N 45°49'20,30» E 062°08'14,80»)
137	Қашақбай Пірімов бюсті, 2012 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жалаңтөс батыр ауылы, Әбдіраман Тілеубаев көшесі, 10 (N 45°81'49,45» E 062°25'29,26»)
		Қармақшы ауданы	
138	Моншақты асар қалашығы, б.д. V-IX ғ.ғ.	археология	Жосалы кентінен оңтүстік-шығысқа қарай 48 шақырым, Ақжар ауылынан шығысқа қарай 13 шақырым (N 45°04'53,25» E 064°15'13,10»)
139	Тас асар қалашығы, б.д. VI-VII ғ.ғ.	археология	Тұрмағамбет Ізтілеуов ауылынан солтүстік-батысқа қарай 12 шақырым (N 45°07'44,0'' E 063°47'40,0'')
140	Алыпқорған қалашығы, б.д.д. IV-II ғ.ғ.	археология	Байқоңыр қаласынан оңтүстік-шығысқа қарай 25 шақырым, Жосалы кентінен оңтүстік-шығысқа қарай 65 шақырым (N 45°22'49,44» E 063°00'27,73»)
141	Сортөбе қалашығы, VII-IX ғ.ғ.	археология	Жосалы кентінен батысқа қарай 12 шақырым (N 45°27'38,54» E 063°57'34,01»)
142	Аралбай қалашығы, XVIII-XIX ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 145 шақырым (N 43°45'49,9'' E 062°17'17,6'')
143	Жаман асар қалашығы, б.д. I мыңжылдық	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан солтүстікке қарай 22 шақырым (N 45°02'03,97» E 063°08'46,00»)
144	Орынбай қала қалашығы, XVIII-XIX ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 130 шақырым (N 43°50'21,6'' E 062°32'03,0'')
145	Сеңгіртам қалашығы, б.д.д. IV-II ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке 81,5 шақырым (N 44°06'30,51» E 063°18'38,10»)
146	Қабыл қорғаны, б.д.д. IV-II ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 47 шақырым (N 44°28'19,55» E 062°54'18,94»)
147	Іңкәр-қала қалашығы, б.д.д. IV-II ғ.ғ.	археология	Қызылорда қаласынан оңтүстік-батысқа қарай 225 шақырым, Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке 96 шақырым (N 44°03'27,1'' E 062°58'24,1'')
148	Асар қалашығы, б.д.д. I мыңжылдықтың соңы - б.д. I мыңжылдықтың ортасы	археология	Қуаңдария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 9 шақырым (N 44°44'23,53» E 063°19'59,37»)
149	Қорқыт ата мазары, X-XI ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жосалы кентінен солтүстік-батысқа қарай 18 шақырым (N 45°35'33,9'' E 063°55'25,9'')
150	Марал ишан кесенесі, XIX ғ.	киелі объекті	Жосалы кентінен шығысқа қарай 18 шақырым (N 45°31'04,01» E 064°16'22,28»)
151	Қалқай ишан кесенесі, XIX ғ.	киелі объекті	Жосалы кентінен шығысқа қарай 18 шақырым (N 45°31'02,26» E 064°16'27,53»)
152	Теміржол вокзалы ғимараты, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жосалы кенті, Ерназар Сексенбаев көшесі, 6 (N 45°29'28,37'' E 064°5'10,91'')
153	Су қыспақты мұнара, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жосалы кенті, Тәйімбет Көмекбаев көшесі, н/з (N 45°29'25,28» E 064° 5'14,50»)
154	Еламан мұнарасы, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қуаңдария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 44,3 шақырым (N 44°23'27,85» E 063°20'35,19»)
155	Су қыспақты мұнара, 1902 ж.	қала құрылысы және сәулет	Дерментөбе теміржол стансасы (N 45°44'28,52» E 063°38'0,21»)
156	Мұнаралы мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Кекірелі ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 22,5 шақырым (N 43°49'51,48» E 062°20'20,73»)
157	Тықы батыр кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Кекірелі ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 12,3 шақырым (N 43°50'49,45» E 062°28'24,43»)
158	Еркебай кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Кекірелі ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 33,5 шақырым, Шірік-Рабат қалашығынан оңтүстік-батысқа қарай 10 шақырым (N 44°00'29,21» E 062°49'09,66»)
159	Ақмамбет кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Кекірелі ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 22 шақырым (N 43°46'13,20» E 062°24'3,34»)
160	Әлімбай кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 14 шақырым (N 44°43'43,6'' E 063°15'08,5'')
161	Төлеген қатын кесенесі, XIX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Қуаңдария ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 9 шақырым (N 44°46'36,4'' E 063°31'37,0'')
162	Су қыспақты мұнара, 1902 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қорқыт ата теміржол стансасы (N 45°37'31,60» E 063°54'41,67»)
163	Қарамырза кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қуаңдария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 7 шақырым (N 44°46'10,28» E 063°20'54,33»)
164	Тұрмағамбет Ізтілеуовтің ескерткіш таңбасы, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Тұрмағамбет Ізтілеуов ауылы, Ешнияз сал көшесі, 1 (N 45°04'57,5» E 063°57'02,0»)
165	Баланды I (Бұланды) қамалы, б.д.д. III-II.ғ.ғ.	археология	Қуаңдария ауылынан оңтүстікке қарай 70 шақырым (N 44°09'27,3'' E 063°22'43,6»)
166	Белтам кесенесі, б.д.д. IV-II ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 98 шақырым (N 44°06'53,9'' E 062°29'11,4»)

4-бет

№187 (20861) 5 желтоқсан, бейсенбі 2024 жыл

Қызылорда облысы бойынша жергілікті маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізімін бекіту туралы

167	Қосбала-асар қалашығы, I-IX ғ.ғ.	археология	Ақтөбе ауылынан шығысқа қарай 9 шақырым (N 45°07'12,7» E 064°15'46,1»)
168	Арсыбай 1, 2 қонысы, XII-XV ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 112/118 шақырым (N 43°56'47,90» E 062°32'09,30») (N 43°55'30,50» E 062°26'01,70»)
169	Қарабас бекінісі, б.з.д. IV-II ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке қарай 90 шақырым (N 44°05'45,00» E 062°47'32,70»)
170	Кекірелі елді мекенінің орны, XII-XV ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 110 шақырым (N 43°57'08,80» E 062°37'17,90»)
171	Тулақ қонысы, XI-XV ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 117 шақырым (N 43°58'00,80» E 062°22'36,90»)
172	Үй-жай 3 қонысы, XIII-XV ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 125 шақырым (N 43°48'48,10» E 062°30'37,80»)
173	Шах асар қалашығы, V-X ғ.ғ.	археология	III Интернационал ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 3 шақырым (N 45°13'03,90» E 064°09'22,30»)
174	Мырзалы қалашығы, XII-XIV ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 143 шақырым (N 43°46'09,80» E 062°12'27,80»)
175	Сырлытам қонысы, XII-XV ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 103 шақырым (N 43°59'06,20» E 062°42'08,50»)
176	Қоныс 2, ерте темір дәуірі	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке қарай 85 шақырым (N 44°04'01,90» E 063°04'35,20»)
177	Бестам обасы, б.э. I мыңжылдығы	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 120 шақырым (N 43°51'34,30» E 062°36'14,40»)
178	Бегім қалашығы, XVII-XIX ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке қарай 128 шақырым (N 43°48'40,50» E 062°29'04,80»)
179	Қарақ асар қалашығы, б.з. I мыңжылдығының I жартысы	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан солтүстік-батысқа қарай 5 шақырым (N 44°52'52,30» E 063°08'55,60»)
180	Сортөбе 2 қалашығы, б.з XII-XIII ғ.ғ.	археология	Жосалы кентінен батысқа қарай 10 шақырым (N 45°28'20,40» E 063°56'13,90»)
181	Орқала қалашығы, XII-XIII ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке қарай 130 шақырым (N 43°49'41,30» E 062°33'37,80»)
182	Сеңгіртам ғұрыптық-жерлеу кешені, б.з.д. VII-V ғ.ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстікке қарай 84 шақырым (N44°05'11,38» E063°07'52,26»)
183	Жаман асар II қалашығы, б.з.д. I мыңжылдықтың аяғы-б.з. I ғ.	археология	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 27,5 шақырым (N44°45'36,55» E062°52'31,80»)
184	Абыла жел диірмені, 1940 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қармақшы ауылы, Алмағамбет Ысқақов көшесі, н/з. (N 45°23'14,95» E 064°15'27,75»)
185	Қитарұлы Дәуімшар кесенесі, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қуаңдария ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 18 шақырым (N 44°51'58,43» E 063°37'27,54»)
186	Қорқыт ата қорымы, VII-VIII ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жосалы кентінен солтүстік-батысқа қарай 18 шақырым (N 45°35'36,70» E 063°55'36,50»)
187	Өтеген мұнарасы, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Төребай би ауылынан оңтүстікке қарай 1 шақырым (N 45°30'37,00» E 063°47'56,00»)
188	Бұланды III кесенесі, б.з.д. IV-II ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қуаңдария ауылынан оңтүстікке қарай 70 шақырым (N 44°08'52,00» E 063°23'49,80»)
189	Мыңарал кесенесі, б.з.д. I мыңжылдықтың II жартысы	қала құрылысы және сәулет	Қуаңдария ауылынан оңтүстікке қарай 60 шақырым (N 44°10'53,11» E 063°17'58,30»)
190	Жауғашты (Жадырасын) мұнарасы, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан солтүстікке қарай 10 шақырым (N 44°56'35,50» E 063°09'44,70»)
191	Жәрімбет әулие кесенесі, XIX-XX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Тәйімбет Көмекбаев ауылынан солтүстікке қарай 10 шақырым (N44°53'54,73» E63°06'59,77»)
192	Әлібай ахун кесенесі, 1927 ж.	қала құрылысы және сәулет	Ақтөбе ауылынан батысқа қарай 8 шақырым (N 45°08'43,20» E 064°03'38,10»)
193	Қармақшы ата қорымындағы Қармақшы ата кесенесі, намазханасы және көктастар, XIX ғ. соңы	қала құрылысы және сәулет	Жосалы кенті, Тоқтаров көшесі, н/з (N45°28'46,35» E064°05'37,49»)
194	Ұлы Отан соғысында қаза тапқандарға арналған ескерткіш, 1969 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жосалы кенті, Теміржол көшесі (N 45°29'23,56» E 064°05'07,43»)
195	Цай Ден Хак бюсті, 1985 ж.	монументтік өнер құрылысы	III Интернационал ауылы, Астана көшесі, н/з (N45°11'31,59» E064°07'59,48»)
196	Тәйімбет Көмекбаев бюсті, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Тәйімбет Көмекбаев ауылы, Жеңіс саябағы (N44°50'26,35» E063°12'01,21»)
	Жалағаш ауданы		
197	Құмқала I қалашығы, XII-XIV ғ.ғ.	археология	Аққолқа ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 17 шақырымда, Аққыр ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 33,5 шақырым (N 44°28'57,9'' E 064°10'00,2'')
198	Құмқала II қалашығы, XII-XIV ғ.ғ.	археология	Аққолқа ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 15,2 шақырым, Аққыр ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 35,8 шақырым, Құмқала I-дің оңтүстік-шығысына қарай 4 шақырым (N 44°28'35,7'' E 064°13'32,4'')
199	Рабат қатын (Қатын қала) қалашығы, XII-XIX ғ.ғ.	археология	Аққыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 8 шақырым (N 44°50'15,5'' E 064°00'31,0'')
200	Атаусыз асар қалашығы (Қара-асар), б.д. VI-IX ғ.ғ.	археология	Бұхарбай батыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 3 шақырым, Жалағаш кентінен оңтүстік-батысқа қарай 12 шақырым (N 45°00'23,7'' E 064°33'53,9'')
201	Сорлыасар қалашығы, б.д. VI-IX ғ.ғ.	археология	Бұхарбай батыр ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 3 шақырым, Жалағаш кентінен оңтүстік-батысқа қарай 12,6 шақырым (N 44°58'15,19» E 064°37'32,06»)
202	Көктонды асар қалашығы, б.д. V-IX ғ.ғ.	археология	Жалағаш кентінен батысқа қарай 9,5 шақырым, Қаракеткен теміржол стансасынан оңтүстікке қарай 10,2 шақырым (N 45°05'58,6'' E 064°32'48,6'')
203	Моншақты асар қалашығы (Жалаңаштөбе), б.д. V-IX ғ.ғ.	археология	Жалағаш кентінен оңтүстік-шығысқа қарай 8,5 шақырым (N 45°02'09,1'' E 064°46'21,6'')
204	Домалақ асар қалашығы, б.д. VI-IX ғ.ғ.	археология	Таң ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 11,7 шақырым (N 45°01'12,2'' E 064°17'15,3'')
205	Қособалы асар қалашығы, б.д.д. I мыңжылдықтың соңы - б.д. IX ғ.	археология	Таң ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 10 шақырым (N 45°01'59,2'' E 064°18'09,7'')
206	Үңгірлі асар қалашығы, б.д.д. I мыңжылдықтың соңы - б.д. IX ғ.	археология	Таң ауылынан батысқа қарай 9,4 шақырым (N 45°03'30,7'' E 064°18'18,4'')
207	Түгіскен I-II жерлеу кешендері, б.д.д. I мыңжылдықтың I жартысы	археология	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 98 шақырым (N 44°15'32,37» E 063°39'36,08»)
208	Ұйғарақ қорымы, б.з.д. VII-V ғ.ғ.	археология	Аққыр ауылынан оңтүстікке қарай 60 шақырым (N 44°14'13,22'' E 063°53'18,40'')
209	Тасшоқы обасы, б.з.д. VII-V ғ.ғ.	археология	Есет батыр ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 6,5 шақырым (N 44°46'20,48'' E 064°33'36,57'')
210	Қошқар ата төбе қалашығы, б.з. I-VI ғ.ғ.	археология	Таң ауылынан оңтүстікке қарай 200 метр (N 45°03'42,98'' E 064°25'13,77'')
211	Құмарал асар қалашығы, б.з. V-IX ғ.ғ.	археология	Бұқарбай батыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 7,5 шақырым (N 45°01'35,35'' E 064°31'01,42'')
212	Мортық қала қонысы, б.з. XII-XIV ғ.ғ.	археология	Аққыр ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 34,6 шақырым (N 44°29'25,46'' E 064°14'06,59'')
213	Егембай қалашығы, б.з. XII-XIV ғ.ғ.	археология	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 18 шақырым (N 44°32'17,44'' E 064°37'59,63'')
214	Қожанияз бекінісі, XIX ғ.	археология	Аққыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 5 шақырым (N 44°46'45,09'' E 063°57'56,17'')
215	Бұланды IV кесенесі, б.з.д. IV-II ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 117 шақырым (N 44°10'02,12» E 063°26'15,98»)
216	Арық ишан кесенесі, 1883 ж.	қала құрылысы және сәулет	Ақарық ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 4 шақырым (N 44°47'05,57» E 064°39'33,69»)
217	Сарман кесенесі, XIX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 10 шақырым (N 44°47'56,7'' E 063°57'37,7'')
218	Ақмырза кесенесі, XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан солтүстік-батысқа 14 шақырым (N 44°49'32,04» E 063°58'25,56»)
219	Қатынтам (Қызтам) кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан шығысқа қарай 9 шақырым, Жаңаталап ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 21 шақырым (N 44°46'56,2'' E 064°09'11,4'')
220	Үбістің үйтамы, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 54 шақырым (N 44°18'48,90» E 063°47'24,34»)
221	Иманқұл мешіті, 1908 ж.	киелі объекті	Жалағаш кенті, Желтоқсан көшесі, 5 (N 45°4'43,9'' E 064°40'52,5'')
222	Сәкей мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан солтүстік-батысқа қарай 10 шақырым (N 44°43'53,72» E 064°36'24,98»)
223	Жаманқара мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан солтүстік-батысқа қарай 13 шақырым (N 44°43'53,04» E 064°34'14,33»)
224	Жомарт мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан батысқа қарай 24 шақырым (N 44°40'23,00» E 064°25'27,15»)
225	Бытық мұнарасы, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан батысқа қарай 17 шақырым (N 44°41'52,29» E 064°30'16,46»)
226	Айқожа кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан батысқа қарай 20 шақырым (N 44°40'55,30» E 064°27'27,81»)
227	Елемес кесенесі, 1873 ж.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 14 шақырым (N 44°35'59,36» E 064°39'10,18»)
228	Сары ишан кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа 40 шақырым (N 44°34'20,05» E 064°14'32,62»)
229	Сәтбай кесенесі, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 51,5 шақырым (N 44°30'23,99» E 064°07'35,47»)
230	Түмен әулие кесенесі, XIX ғ.	киелі объекті	Мөрәлі Шәменов ауылынан солтүстік-батысқа қарай 4,5 шақырым, Қаракеткен теміржол стансасынан оңтүстік-батысқа қарай 7 шақырым (N 45°08'59,65» E 064°26'54,93»)
231	Мысық кесенесі, XIX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан батысқа қарай 28 шақырым (N 44°45'57,49» E 063°40'34,37»)
232	Ұлы Отан соғысында қаза тапқандарға арналған ескерткіш 1975 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жалағаш кенті, Желтоқсан көшесі, 15 (N 45°04'52,81» E 064°40'51,01»)
233	Теміржол вокзалы ғимараты, XX ғ. басы	қала құрылысы және сәулет	Қаракеткен теміржол стансасы (N 45°11'14,42'' E 064°31'17,07'')
234	Мырзабай ахун жерлеу кешені, XX ғ. басы	киелі объекті	Мырзабай ахун ауылынан солтүстікке қарай 8 шақырым (N 44°55'39,62» E 064°27'23,50»)
235	Әбжали ишан мешіті, 1922 ж.	киелі объекті	Таң ауылы, Жамбыл Жабаев көшесі, 12 (N 45°04'14,5'' E 064°25'16,7'')
236	Ерман кесенесі, 1826 ж.	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 6,3 шақырым (N 44°47'55,73'' E063°57'40,16'')
237	Талқанбай кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңадария ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 41 шақырым (N44°35'01,32» E064°13'40,18»)
238	Байлаукөл кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 26 шақырым (N44°32'32,18» E064°08'40,28»)
239	Шойбас батыр кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Мырзабай ахун ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 8,7 шақырым (N44°46'38,16» E064°25'00,24»)
240	Қабылтам кесенесі, 1826 ж.	қала құрылысы және сәулет	Аққыр ауылынан солтүстік-батысқа қарай 10,5 шақырым (N44°50'49,87» E063°57'30,84»)
241	Қырғи зиратындағы №51 кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қаракеткен ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 25 шақырым (N45°21'19,12» E064°43'50,64»)
242	Шаймағамбет ишан мешіті, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Жаңаталап ауылынан солтүстікке қарай 1,8 шақырым (N44°53'50,34» E064°14'57,67»)
243	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Жалағаш кенті, Қазыбек би көшесі, 45 (N45°04'37,40» E064°40'51,81»)
244	Мөрәлі Шәменов ескерткіші, 1994 ж.	монументтік өнер құрылысы	Мөрәлі Шәменов ауылы, Бұқарбай батыр көшесі, н/з (N45°06'56,92» E064°28'58,72»)
245	Темірбек Жүргенов бюсті, 1998 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жалағаш кенті, Темірбек Жүргенов атындағы №123 мектеп-лицейдің ауласында орналасқан (N45°05'15,05» E064°40'59,05»)
246	Бұқарбай батыр ескерткіші, 2006 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жалағаш кенті, Желтоқсан көшесі, 9 (N45°04'48,33» E064°40'52,53»)
247	Алдаберген Бисенов бюсті, 2016 ж.	монументтік өнер құрылысы	Аққұм ауылы, ауылдық мәдениет үйінің алдында орналасқан (N44°54'51,80» E064°42'15,40»)
248	Есет батыр Көкіұлы бюсті, 2017 ж.	монументтік өнер құрылысы	Есет батыр ауылында орналасқан (N44°48'30,56» E064°37'34,65»)
249	Қарақұм көтерілісі ескерткіші, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жалағаш кенті, Желтоқсан көшесі, н/з (N45°04'57,25» E064°40'54,10»)
250	Темірбек Жүргенов бюсті, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Темірбек Жүргенов ауылында орналасқан (N44°52'18,54» E064°17'21,19»)
251	Ілияс Қабылов бюсті, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жалағаш кенті, Жеңістің 50 жылдығы көшесі, н/з (N45°04'02,20» E64°40'52,41»)
	Сырдария ауданы		
252	Асанас қалашығы, VII-XV ғ.ғ.	археология	Айдарлы ауылынан батысқа қарай 8 шақырым (N 44˚27' 57,2» E 065˚39'09,9»)
253	Кішіасар қалашығы, б.д. VI-IX ғ.ғ.	археология	Шаған ауылынан солтүстік-батысқа қарай 5,3 шақырым (N 44˚53'30,3» E 064˚53'33,0»)
254	Қос асар қалашығы, б.д.VII-X ғ.ғ.	археология	Нағи Ілиясов ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 5,5 шақырым (N 44˚52'8,45» E 065˚3'41,18»)
255	Үлкенасар қалашығы, б.д. VI-IX ғ.ғ.	археология	Шаған ауылынан солтүстік-батысқа қарай 6 шақырым (N 44˚54'27,1» E 064˚52'52,3»)
256	Күмісасар қалашығы, б.д. VI-IX ғ.ғ.	археология	Шаған ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 8 шақырым (N 44˚51'48,84» E 064˚51'1,84»)
257	Жетімасар қалашығы, б.д.д. 1 мыңжылдықтың ортасы - б.д. VI-VII ғ.ғ.	археология	Шіркейлі ауылынан оңтүстікке қарай 4 шақырым (N 44°47'27,49» E 065°07'13,40»)
258	Заңғарқала қалашығы, IX-XI ғ.ғ.	археология	Іңкәрдария ауылынан оңтүстікке қарай 24,5 шақырым (N 44°27'00,13» E 064°50'58,65»)
259	Қышқала қалашығы, XIII-XV ғ.ғ.	археология	Қоғалыкөл ауылынан шығысқа қарай 2 шақырым (N 44°44'23,70» E 065°11'03,23»)
260	Аққорған қалашығы, V-XIII ғ.ғ.	археология	Айдарлы ауылынан оңтүстікке қарай 10 шақырым (N 44°23'13,6» E 065°46'46,6»)
261	Қорғаншы қалашығы, IX-XIV ғ.ғ.	археология	Іңкәрдария ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 25 шақырым (N 44°35'44,70» E 065°04'58,30»)
262	Бұзықтам қонысы, XII-XIV ғ.ғ.	археология	Іңкәрдария ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 13 шақырым (N 44°37'16,00» E 064°56'33,20»)
263	Жетізауыт қонысы, XII-XIV ғ.ғ.	археология	Айдарлы ауылынан солтүстік-батысқа қарай 17 шақырым (N44°26'25,60» E 065°32'55,60»)
264	Күлке асар қалашығы, б.з. V-IX ғ.ғ.	археология	Нағи Іліясов ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 6 шақырым (N44°53'52,01» E065°10'41,27»)
265	Сүнбейбі кесенесі, XVIII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Айдарлы ауылынан солтүстікке қарай 10 шақырым (N 44˚31'56,79» E 065˚43'5,64»)
266	Шалбас батыр мұнарасы, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қалжан ахун ауылынан солтүстік-батысқа қарай 5 шақырым (N 45°04'40,00» E 064°49'57,25»)
267	Қалжан ахун мешіт-медресесі, XIX-XX ғ.ғ.	киелі объекті	Қалжан ахун ауылынан солтүстік-батысқа қарай 4,5 шақырым (N 45˚4'29,38» E 064˚50'27,21»)
268	Қалжан ахун сағанасы, XIX-XX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қалжан ахун ауылынан солтүстік-батысқа қарай 4,5 шақырым (N 45°04'27,48» E 064°50'19,87»)
269	Теміржол вокзалы ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Тереңөзек кенті, Азатбақыт Әлиакбаров көшесі, н/з (N 45˚3'19,39» E 064˚59'22,51»)
270	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Тереңөзек кенті, Азатбақыт Әлиакбаров көшесі, н/з (N 45˚3'18,27» E 064˚59'25,56»)
271	Бәкі кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қызылорда қаласынан шығысқа қарай 89 шақырым (N 45˚16'9,86» E 066˚27'47,73»)
272	Тәжібай кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қызылорда қаласынан шығысқа қарай 89 шақырым (N 44˚16'9,02» E 066˚27'46,98»)
273	Құлтан кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қызылорда қаласынан шығысқа қарай 90 шақырым (N 45˚20'71,81» E 066˚53'66,69»)
274	№6 атаусыз кесене, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Айдарлы ауылынан солтүстік-батысқа қарай 15 шақырым (N 44°28'02,80» E 065°39'03,30»)
275	Ұлы Отан соғысында қаза тапқандарға арналған ескерткіш. 1975 ж.	монументтік өнер құрылысы	Тереңөзек кенті, Амангелді көшесі, н/з (N 45°03'09,38» E 064°59'12,06»)
276	Нағи Ілиясов бюсті, 1993 ж.	монументтік өнер құрылысы	Нағи Ілиясов ауылы, Абай көшесі, 15 (N44°54'31,88» E065°06'11,73»)
277	Әбіраш Жәмішев бюсті, 2011 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шіркейлі ауылы, Жаппасбай Нұрсейітов көшесі, 1Г (N44°50'08,15» E065°07'04,85»)
278	«Есімін ел ардақтаған тұлғалар» монументтік өнер құрылыстары (бюст) (А.Тоқмағамбетов, Қ.Мұхамеджанов (2005 ж.), Н.Ілиясов, Ж.Нұрсейітов, Ә.Тәжібаев, Қ.Бөдеев, Цой Ги Хва, Б.Мұстафаева, К.Абдраманова, Д.Керейтбаев, И.Ақниязов, А.Халықов (2018 ж.), Қ.Қазантаев (2020 ж.))	монументтік өнер құрылысы	Тереңөзек кенті, Қонаев көшесі, н/з (N45°03'14,65» E64°59'05,42»)
	Қызылорда қаласы		
279	Бұрынғы қыздар приход училищесі ғимараты (қазіргі дүкен), 1878 ж.	қала құрылысы және сәулет	Училищная көшесі, 21 (N 44°50'36,40» E 065°29'9,28»)
280	Теміржол вокзалы ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Орынбай Жанәділов көшесі, 1А (N 44°51'16,19» E 065°29'42,82»)
281	Көркемсурет шеберханасы ғимараты, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би көшесі, 27 Г (N 44°50'35,78» E 065°30'23,08»)
282	Асқар Тоқмағамбетов атындағы мәдениет орталығы ғимараты, 1959 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қазыбек би көшесі, 21 (N 44°50'29,96» E 065°29'28,29»)
283	Қалалық атқару комитетінің ғимараты, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Желтоқсан көшесі, 18 (N 44°50'40,79» E 065°30'3,08»)
284	Қалалық монша ғимараты, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би көшесі, 9А (N 44°50'29,94» E 065°29'40,25»)
285	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Әбзәли Егізбаев көшесі, 74У (N 44°51'16,15» E 065°29'35,07»)
286	№ 5 магазин ғимараты, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сұлтан Сүлейменов көшесі, 53 (N 44°51'4,20» E 065°29'29,28»)
287	Облыстық әскери комиссариаттың шақыру пункті ғимараты (бұрынғы казарма), XIX ғ. аяғы	қала құрылысы және сәулет	Иса Токтыбаев-2 тұйығы, ғимарат 1 (N 44°50'19,50» E 065°29'8,75»)
288	Транспорттық прокуратура ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Игілік тұйығы, 4 (N 44°51'10,50» E 065°29'49,81»)
289	Теміржолшылар клубы ғимараты, 1924 ж.	қала құрылысы және сәулет	Еркін Әуелбеков көшесі, 5 (N 44°51'7,55» E 065°29'36,35»)
290	Теміржол милициясы ғимараты (қазіргі «Ақмешіт» музейі), 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Еркін Әуелбеков көшесі, 38 (N 44°51'12,78» E 065°29'44,65»)
291	Өшпес Даңқ мемориалы, 1975 ж.	монументтік өнер құрылысы	Дінмұхаммед Қонаев көшесі, н/з (N 44°50'54,89» E 065°29'30,25»)
292	Бауырластар бейіті, 1920 ж.	қала құрылысы және сәулет	Иса Тоқтыбаев көшесі, н/з (N 44°50'33,44» E 065°29'10,04»)
293	Ғани Мұратбаев ескерткіші, 1975 ж.	монументтік өнер құрылысы	Орталық стадионның алды (N 44°49'33,11» E 065°30'19,09»)
294	Асқар Тоқмағамбетов мүсіні, 1986 ж.	монументтік өнер құрылысы	Асқар Тоқмағамбетов атындағы мәдениет орталығының алды (N 44°50'30,46» E 065°29'29,38»)
295	Облыстық тарихи-өлкетану мұражайы ғимараты, 1953 ж.	қала құрылысы және сәулет	Мұхтар Әуезов көшесі, 2А (N 44°50'35,15» E 065°29'45,96»)
296	Қорқыт ата кітабының 1300 жылдығына арналған ескерткіш, 2000 ж.	монументтік өнер құрылысы	III ірілендірілген квартал (N 44°50'19,24» E 065°29'17,62»)
297	Қаналы мешіті, XIX-XX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 35 шақырым (N 45°13'43,87» E 065°30'48,48»)
298	Локомотив депо ғимараты, 1904 ж.	қала құрылысы және сәулет	Әбзәли Егізбаев көшесі, 3А (N 44°51'16,97» E 065°29'21,05»)
299	Әлия Молдағұлова мүсіні, 1977 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әлия Молдағұлова көшесі, 7 (№ 112 мектеп ауласында) (N 44°51'26,22» E 065°30'07,25»)
300	Ұлы Отан соғысында қаза тапқандарға қойылған белгі, 1980 ж.	монументтік өнер құрылысы	Тасбөгет кенті, Шахмардан Есенов көшесі, н/з (N 44°46'22,07» E 065°32'53,16»)
301	Теміржол вокзалы ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қараөзек теміржол стансасы, Қараөзек бекеті-1, 5 үй (N 44°59'50,82» E 065°16'42,46»)
302	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қараөзек теміржол стансасы (N 44°59'49,99» E 065°16'40,07»)
303	№ 12 кесене XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Ақжарма ауылынан солтүстік-батысқа қарай 7 шақырым (N 44°52'58,24» E 065°16'37,21»)
304	Жалаңтөс Баһадүр ескерткіші, 2010 ж.	монументтік өнер құрылысы	Сұлтан Бейбарыс көшесі, 18 (N 44°47'18,47» E 065°31'47,62»)
305	Бұқарбай Естекбайұлы ескерткіші, 2012 ж.	монументтік өнер құрылысы	Ғани Мұратбаев көшесі, 72У (N 44°49'58,76» E 065°31'52,98»)
306	Нартай Бекежанов атындағы қазақ академиялық музыкалық драма театрының ғимараты, 1985 ж.	қала құрылысы және сәулет	Әйтеке би, 44А (N 44°50'33,50» E 065°30'19,50»)
307	Сыр бойының батырлары ескерткіші, 2006 ж.	монументтік өнер құрылысы	Дінмұхаммед Қонаев көшесі, н/з. (N 44°50'38,38» E 065°29'24,69»)
308	Саяси қуғын-сүргін құрбандарына арналған мемориалды ескерткіш, 1998 ж.	монументтік өнер құрылысы	Арай ықшам ауданы (N 44°48'1,73» E 065°30'53,60»)
309	Наурызбай мұнарасы, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қарауылтөбе ауылынан солтүстікке қарай 4,5 шақырым (N 44°56'10,9» E 065°29'15,8»)
310	Жанқожа Нұрмұхамедұлы ескерткіші, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Теміржол вокзалы маңында (N 44°51'14,30» E 65°29'44,20»)
311	Әбділдә Тәжібаев мүсіні, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 53 Д (N 44°48'52,70» E 065°31'9,91»)
312	Мұстафа Шоқай ескерткіші, 2017 ж.	монументтік өнер құрылысы	Ыбырай Жақаев көшесі, н/з (N 44°50'07,97» E 065°30'20,69»)
313	Сәбит қорымындағы №38 кесене көктасымен, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E 065°32'51,32»)
314	Сәбит қорымындағы №39 кесене, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E 065°32'51,32»)
315	Сәбит қорымындағы №40 сағанатам көктасымен, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E 065°32'51,32»)
316	Сәбит қорымындағы №41 сағанатам, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E 065°32'51,32»)
317	Сәбит қорымындағы №42 сағанатам, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E 065°32'51,32»)
318	Сәбит қорымындағы №43 сағанатам, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E 065°32'51,32»)
319	Сәбит қорымындағы №44 сағанатам көктасымен, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E065°32'51,32»)
320	Сәбит қорымындағы №45 сағанатам көктасымен, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Абай ауылынан солтүстікке қарай 30 шақырым (N 45°11'47,16» E065°32'51,32»)
321	Су қыспақты мұнара, 1904 ж.	қала құрылысы және сәулет	Бірқазан станциясында орналасқан (N 44°46'18,75» E 065°44'42,23»)
322	Қараөзек теміржол көпірі, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қараөзек ауылында орналасқан (N 44°59'28,60» E065°15'47,72»)
323	Сауранбай теміржол көпірі, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Қараөзек ауылы (N44°59'38,53» E065°18'05,53»)
324	Мәншүк Мәметова бюсті, 1978 ж.	монументтік өнер құрылысы	Қорқыт ата көшесі, 24 (N44°50'26,05» E065°29'57,21»)
325	Хон Бом До атындағы саяси қуғын-сүргін құрбандарына арналған мемориал, 1993 ж.	монументтік өнер құрылысы	Иван журба көшесі, н/з. (N 44°50'51,66" E 065°28'20,87»)
326	Абылай хан бюсті, 1996 ж.	монументтік өнер құрылысы	Абай даңғылы, 56 (N44°49'14,46» E065°31'01,84»)
327	Ыбырай Алтынсарин бюсті, 1996 ж.	монументтік өнер құрылысы	Камалов көшесі, 39А (N44°52'12,38» E065°28'01,66»)
328	Әлия Молдағұлова бюсті, 1997 ж.	монументтік өнер құрылысы	Көкенов көшесі, н/з (N44°52'30,46» E065°27'41,46»)
329	Аманкелді Иманов ескерткіші, 1999 ж.	монументтік өнер құрылысы	Мұхтар Әуезов көшесінде орналасқан (N 44°50'33,90» E 065°29'43,34»)
330	Мұхтар Әуезов ескерткіші, 2000 ж.	монументтік өнер құрылысы	Мұхтар Әуезов көшесінде орналасқан (N 44°50'24,82» E 065°29'46,04»)
331	Жазушылар композициясы (Қ.Мұхамеджанов, Ә.Тәжібаев, З.Шүкіров), 2003 ж.	монументтік өнер құрылысы	Ы. Жақаев көшесінде орналасқан (N 44°50'10,76» E 065°30'16,41»)
332	Зейнолла Шүкіров бюсті, 2003 ж.	монументтік өнер құрылысы	Зейнолла Шүкіров көшесі, 101 (N44°49'46,72» E065°31'41,44»)
333	Темірбек Жүргенов бюсті, 2005 ж.	монументтік өнер құрылысы	Ақмешіт мөлтек ауданы, №136 Темірбек Жүргенов атындағы мектеп-лицейдің ауласында орналасқан (N 44°51'05,81" E 065°28'14,15»)
334	Мұстафа Шоқай бюсті, 2005 ж.	монументтік өнер құрылысы	Мұстафа Шоқай көшесі, 147 (N44°49'41,48» E065°31'55,51»)
335	Сұлтанбек Қожанов бюсті, 2005 ж.	монументтік өнер құрылысы	Абай даңғылы, 35 (N 44°49'38,36" E 065°30'51,10»)
336	Жәлел Қизатов бюсті, 2005 ж.	монументтік өнер құрылысы	Әбілхайыр хан көшесі, 36А (N44°50'15,48» E065°29'54,19»)
337	Шахмардан Есенов бюсті, 2008 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шахмардан Есенов көшесі, н/з (N44°49'39,43» E065°30'09,90»)
338	Тәкей Есетов бюсті, 2013 ж.	монументтік өнер құрылысы	Сұлтан Бейбарыс көшесі, 5 (N44°47'15,00» E065°31'10,91»)
339	Сүлеймен Есқараев бюсті, 2013 ж.	монументтік өнер құрылысы	Нұрмақов көшесі, 1 (N44°50'38,88» E065°29'11,80»)
340	Мұстақым Ықсанов бюсті, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 16 (N44°47'24,27» E065°31'44,67»)
341	Еркін Әуелбеков бюсті, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Тасбөгет кенті, Аманкелді Иманов көшесі, 25 (N44°46'15,96» E065°32'19,08»)
342	Мұхамедғали Сужиков бюсті, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Орынбай Жанаділов көшесі, 15 (N44°51'10,51» E065°30'01,58»)
343	Батырхан Шөкенов ескерткіші, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Батырхан Шөкенов атындағы саябақта орналасқан (N 44°50'41,18» E 065°29'49,30»)
344	Роза Бағланова ескерткіші, 2021 ж.	монументтік өнер құрылысы	Ыбырай Жақаев көшесі, н/з (N44°50'30,08» E065°30'10,81»)
	Шиелі ауданы		
345	Нәнсай қалашығы, орта ғасыр дәуірі	археология	Бала би ауылынан солтүстікке қарай 7,5 шақырым (N 44°24'27,08» E 066°32'8,94»)

5-бет

Қызылорда облысы бойынша жергілікті маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізімін бекіту туралы

346	Жер асты жолы, уақыты белгісіз	археология	Бала би ауылынан солтүстік-батысқа қарай 10,5 шақырым (N 44°24’05,92» E 066°25’01,68»)
347	Рабат-1 бекінісі, XIV-XVI ғ.ғ.	археология	Жаназар батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 17 шақырым (N 44°43’43,70» E 066°17’05,80»)
348	Рабат-2 бекінісі, XIV-XVI ғ.ғ.	археология	Жаназар батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 18 шақырым (N 44°42’53,10» E 066°18’46,90»)
349	Рабат-3 бекінісі, XIV-XVI ғ.ғ.	археология	Жаназар батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 20 шақырым (N 44°42’15,50» E 066°19’01,80»)
350	Рабат-4 бекінісі, XIV-XVI ғ.ғ.	археология	Жаназар батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 21 шақырым (N 44°42’25,10» E 066°19’47,50»)
351	Рабат-5 бекінісі, XIV-XVI ғ.ғ.	археология	Жаназар батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 26 шақырым (N 44°42’03,20» E 066°20’54,90»)
352	Тастөбе (Тазтөбе) қалашығы, орта ғасыр дәуірі	археология	Жаназар батыр ауылынан батысқа қарай 26 шақырым (N 44˚42’08,11» E 066˚04’30,50»)
353	Мортық бекіністі мекен, X-XIV ғ.ғ.	археология	Жаназар батыр ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 11 шақырым (N 44°45’13,40» E 066°11’19,20»)
354	Қызылтам қалашығы, XII-XIX ғ.ғ.	археология	Ортақшыл ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 4,5 шақырым (N 44˚13’22,03» E 066˚33’9,41»)
355	Ақтөбе қалашығы, VIII-XIII ғ.ғ.	археология	Ортақшыл ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 4 шақырым (N 44°14’23,90» E 066°31’32,72»)
356	Бестам қалашығы, X-XIV ғ.ғ.	археология	Жиделі ауылынан солтүстікке қарай 5 шақырым (N 44°17’40» E 066°46’47»)
357	Сұлутөбе қалашығы, XVIII-XIX ғ.ғ.	археология	Сұлутөбе ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 2,5 шақырым (N44°38’28,95» E66°04’19,23»)
358	Есабыз кесенесі, XX ғ.	киелі объекті	Бәйгеқұм ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 5 шақырым (N44°17’17,32» E 066°32’15,87»)
359	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Бәйгеқұм теміржол стансасы (N 44˚18’46,13» E 066˚28’29,66»)
360	Бақты ата мазары, XVII-XVIII ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қызылқайың ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 800 метр (N 44°08’55,42» E 066°25’26,02»)
361	Су қыспақты мұнара, 1904 ж.	қала құрылысы және сәулет	Сұлутөбе теміржол стансасы (N 44˚38’4,73» E 066˚2’48,18»)
362	Мақұлтам кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Сұлутөбе ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 81 шақырым (N 45°12’43,87» E 066°40’04,79»)
363	Оразай ишан кесенесі, XVIII ғ.	киелі объекті	Сұлутөбе ауылынан оңтүстік-шығысқа 10,5 шақырым (N 44°32’35,40» E 066°04’26,44»)
364	Теміржол вокзалы ғимараты, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Шиелі теміржол стансасы (N 44˚10’19,51» E 066˚44’6,24»)
365	Ахмет ишан кесенесі, XX ғ.	киелі объекті	Сұлутөбе ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 179 шақырым (N 46°02’29,32» E 067°09’07,27»)
366	Мұстафа Шоқай ескерткіші, 1998 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шиелі кентінің орталық алаңында орналасқан (N 44°10’03,71» E 066°44’10,69»)
367	Қабыл ата кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қызылқайың ауылынан оңтүстікке қарай 13 шақырым (N 44°02’01,84» E 066°27’56,71»)
368	Ыбырай Жақаевтың қабіріне қойылған ескерткіш, 1984 ж.	қала құрылысы және сәулет	Ыбырай Жақаев ауылы, Ыбырай Жақаев көшесі, н/з. (N 44°10’20,5» E 066°41’46,9»)
369	Нартай Бекежанов мемориалдық өнер музейі ғимараты, 1993 ж.	қала құрылысы және сәулет	Нартай Бекежанов ауылы, Нартай Бекежанов көшесі, 5 (N 44°11’34,49» E 066°47’03,05»)
370	Ғайып ата кесенесі, IX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Бәйгеқұм ауылынан шығысқа қарай 5 шақырым (N 44°17’18,80» E 066°32’16,30»)
371	Қыш ата кесенесі, уақыты белгісіз.	қала құрылысы және сәулет	Бәйгеқұм ауылынан шығысқа қарай 5 шақырым (N 44°17’18,80» E 066°32’11,90»)
372	Ақтай кесенесі, 1926-1927 ж.ж.	қала құрылысы және сәулет	Сұлутөбе ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 100 шақырым (N45°09’27,20» E066°46’51,60»)
373	Су қыспақты мұнара, XX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Шиелі кенті, Дәулеткерей көшесі, н/з. (N44°10’20,45» E066°44’03,19»)
374	Азамат соғысы мен Ұлы Отан соғысында қаза тапқан Шиелі патриоттарына орнатылған ескерткіш, 1967 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шиелі кенті, Кәрімбаев көшесі, н/з. (N 44°09’59,73» E 066°44’12,15»)
375	Нартай Бекежанов ескерткіші, 1990 ж.	монументтік өнер құрылысы	Нартай ауылы, Нартай көшесі, 5 (N044°11’34,49» E066°47’02,40»)
376	Шахмардан Есенов бюсті, 1998 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шиелі кенті, Көкшоқы шағын ауданы, Исатай Әбдікәрімов көшесі, 8 (N44°11’27,45» E066°43’36,44»)
377	Ыбырай Жақаев ескерткіші, 2011 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шиелі кенті, Ыбырай Жақаев саябағында орналасқан (N 44°11’08,95» E 066°44’41,81»)
378	Иманжүсіп Құтпанұлы ескерткіші, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шиелі кентінде орналасқан (N 44°10’17,46» E 066°43’56,47»)
379	Ғафур Мұхамеджанов бюсті, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Шиелі кенті, №270 Ғафур Мұхамеджанов атындағы орта мектептің ауласында орналасқан (N44°09’30,67» E066°45’33,94»)
380	Мұстафа Шоқай бюсті, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Сұлутөбе ауылы, мәдениет үйінің алдында орналасқан (N44°38’03,94» E066°02’27,02»)
381	Алма Қыраубаева бюсті, 2017 ж.	монументтік өнер құрылысы	1 мамыр ауылы, №40 Алма Қыраубаева атындағы орта мектептің ауласында орналасқан (N44°36’45,52» E066°05’12,20»)
382	Шахмардан Есенов бюсті, 2017 ж.	монументтік өнер құрылысы	Тартоғай ауылы, №153 Шахмардан Есенов атындағы мектеп-лицейдің ауласында орналасқан (N44°27’02,86» E066°15’07,47»)
	Жаңақорған ауданы		
383	Құмиян қалашығы, XII-XIII ғ.ғ.	археология	Келінтөбе ауылынан оңтүстік-батысқа 15,7 шақырым (N 43°23’46,92» E 067°17’33,07»)
384	Өзгент қалашығы, XII-XVII ғ.ғ.	археология	Өзгент ауылынан батысқа 13 шақырым (N 43°44’6,53’’ E 067°4’54,75’’)
385	Талап жартас суреттері, б.д.д. II мыңжылдықтың соңы - I мыңжылдықтың басы	археология	Талап ауылынан оңтүстік-шығысқа 35 шақырым (N 44°04’51,55» E 067°48’17,82»)
386	Майдамтал жартас суреттері, б.д.д. II мыңжылдықтың соңы - I мыңжылдықтың басы	археология	Талап ауылынан оңтүстік-шығысқа 10 шақырым (N 44°01’11,26» E 067°51’56,81»)
387	Аққорған қалашығы, XIII-XIV ғ.ғ.	археология	Түгіскен ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 1 шақырым (N 43°35’13» E 067°23’04»)
388	Мейрамтөбе қалашығы, V-XIV ғ.ғ.	археология	Келінтөбе ауылынан солтүстік-батысқа қарай 8,1 шақырым (N 43°30’31,73» E 067°23’21,02»)
389	Ордакент қалашығы, VI-XII ғ.ғ.	археология	Жаңақорған кентінен солтүстікке қарай 3,18 шақырым (N 43°56’59,64» E 067°15’45,80»)
390	Балапантөбе қалашығы, VIII-XII ғ.ғ.	археология	Байкенже ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 14,4 шақырым (N 43°55’13,78» E 067°04’50,74»)
391	Асарық қонысы, VIII-XIV ғ.ғ.	археология	Құттықожа ауылынан оңтүстікке қарай 150 метр (N 43°56’11,22» E 067°26’52,83»)
392	Абызтөбе қалашығы, ортағасыр	археология	Қаратөбе ауылынан солтүстік-батысқа қарай 5,3 шақырым (N 43°23’49,15» E 067°31’56,33»)
393	Келінтөбе қалашығы, ортағасыр	археология	Келінтөбе ауылының оңтүстік-шығыс шетінде (N 43°27’24,19» E 067°28’04,51»)
394	Қойлақы ата моласындағы ескерткіш тас, XII-XIII ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Түгіскен ауылынан солтүстік-батысқа қарай 7 шақырым (N 43°39’11,93» E 067°20’45,58»)
395	Қылауыз ата кесенесі, XII ғ.	қала құрылысы және сәулет	Әбдіғаппар ауылынан батысқа қарай 10,5 шақырым (N 43°47’05,27» E 066°59’43,21»)
396	Аққорған мазары, XVIII-XIX ғ.ғ.	қала құрылысы және сәулет	Түгіскен ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 1 шақырым (N 43°35’19,96» E 067°22’39,25»)
397	Бесарық стансасындағы су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Бесарық теміржол стансасы (N 43°35’18,72» E 067°38’44,03»)
398	Теміржол вокзал ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Жаңақорған теміржол стансасы (N 43°54’0,08» E 067°14’47,15»)
399	Бұрынғы оқу комбинаты ғимараты, 1904 ж.	қала құрылысы және сәулет	Жаңақорған кенті, Зұлпхар Мұсаханов көшесі, 2 (N 43°53’55,75» E 067°14’32,25»)
400	Қасым ата кесенесі, XIX ғ.	қала құрылысы және сәулет	Әбдіғаппар ауылынан оңтүстік-батысқа қарай 12,5 шақырым (N 43°46’23,92» E 066°58’09,25»)
401	Көккесене сағанасы, XI ғ.	қала құрылысы және сәулет	Қожамберді ауылы (N 44°03’58,49» E 067°01’09,23»)
402	Су қыспақты мұнара, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Төменарық ауылы, Рахманберді Бимұратов көшесі, н/з (N 44°01’37,78» E 067°01’08,79»)
403	Жалаңаш ата кесенесі, XVI ғ.	қала құрылысы және сәулет	Кейден ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 1,5 шақырым (N 43°49’28,22» E 067°17’00,66»)
404	Қарасопы кесенесінің жанындағы мешіт, 1895 ж.	қала құрылысы және сәулет	Жаңақорған кентінен оңтүстік-батысқа қарай 5 шақырым (N 43°50’59,24» E 067°13’52,96»)
405	Теміржол вокзалы ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Төменарық станциясы, Бимұратов көшесі, 15 (N 44°01’38,89» E 067°01’11,66»)
406	Теміржол вокзалы ғимараты, 1905 ж.	қала құрылысы және сәулет	Бесарық станциясы, Мешіт көшесі, н/з. (N 43°35’18,08» E 067°38’45,28»)
407	Жеңістің 50-жылдығына арналған ескерткіш, 1995 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жаңақорған кенті, Манап Көкенов көшесі, 4 (N 43°53’57,63” E 067°14’30,51»)
408	Құлан Алдабергенов бюсті, 2011 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жаңақорған кенті, Құлан Алдабергенов көшесінде орналасқан (N43°55’18,28» E067°17’09,66»)
409	Исатай Әбдікәрімов бюсті, 2013 ж.	монументтік өнер құрылысы	Қожакент ауылы, №168 Исатай Әбдікәрімов атындағы мектептің ауласында орналасқан (N43°41’10,50» E067°18’24,75»)
410	Көкен батыр ескерткіші, 2014 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жаңақорған кентінде орналасқан (N 43°55’18,48» E 067°16’40,18»)
411	Александр Романов бюсті, 2015 ж.	монументтік өнер құрылысы	Төменарық ауылы, №53 Александр Романов атындағы мектептің ауласында орналасқан (N44°01’32,53» E067°00’48,94»)
412	Қожамберді батыр ескерткіші, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Қожамберді ауылынан солтүстікке қарай 4,3 шақырымда орналасқан (N 44º06′03,68″ E 067º03′22,13″)
413	Манап Көкенов бюсті, 2018 ж.	монументтік өнер құрылысы	Жаңақорған кенті, Манап Көкенов көшесі, н/з (N43°54’00,54» E067°14’32,53»)

Ескертпе: аббревиатуралардың толық жазылуы:
б.д. - біздің дәуіріміздің;
б.д.д. - біздің дәуірімізге дейінгі;
ғ. - ғасыр;
ғ.ғ. - ғасырлар;
ж. - жыл;
ж.ж. - жылдар;
н/з. - нөмірсіз.

Қазанама

2024 жылдың 4 желтоқсан күні еңбек ардагері Алмасбек Сардарбекұлы Нұрмағамбетов дүниеден өтті.

А.Нұрмағамбетов 1953 жылы 27 ақпанда туған. Қызылорда педагогикалық институтын бітірген соң, еңбек жолын 1974 жылы сол кездегі Сырдария ауданы «Комсомол» ауылындағы №144 орта мектепте мұғалім болып бастаған.

1974-1980 жылдары Қазақстан ЛКСМ Сырдария аудандық комитеті ұйымдастыру бөлімінің меңгерушісі, екінші хатшысы қызметтерін атқарды. 1980-1991 жылдары кеңес, партия қызметтерінде болды. 1992-1997 жылдары Сырдария аудандық әкімшілігі аппараты ұйымдастыру-инспекторлық бөлімінің бас маманы, аудан әкімі аппаратының жалпы бөлім меңгерушісі, жетекшісі. 1998-2005 жылдары облыстық ақпарат және қоғамдық келісім басқармасының жетекші маманы, бұқаралық ақпарат құралдары және реформаларды насихаттау, қоғамдық бірлестіктермен жұмыс және жастар саясаты, әлеуметтік технологиялар бөлімдерінің, басқарма бастығының орынбасары-талдау және болжам жасау бөлімінің бастығы қызметтерін атқарды.

2005-2015 жылдар аралығында облыстық тілдерді дамыту, 2015-2017 жылдары облыстық ішкі саясат, 2017-2021 жылдары облыстық жастар саясаты мәселелері басқармаларында түрлі лауазымдарда еңбек етті.

Өңірде ақпарат және қоғамдық келісім саласындағы мемлекеттік орган – облыстық ақпарат және қоғамдық келісім басқармасы алғаш ашылғанда құрылымының жүйеленуіне, жұмысының қалыптасуына айрықша үлес қосты. Үкіметтік емес ұйымдар бірлестігінің құрылуына, Тілдерді дамыту орталығының ашылуына атсалысты, мемлекеттік тілдің мәртебесін арттыру, жастар саясатын белсенді жүргізу бағытындағы жұмыстарды үйлестірді.

Өмір мектебінде шыңдалып, еңбегімен құрметке бөленді. Зейнетке шықса да қоғамдық жұмыстардан шет қалмады. Азаматтық ұстанымымен, іскерлігімен, мол тәжірибесімен көпке үлгі болды.

Өлшеусіз еңбегі мемлекет тарапынан лайықты бағаланып көптеген мерекелік медальдармен, Құрмет грамоталарымен, ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің арнайы «Еңбек ардагері» медалімен марапатталған.

Алмасбек Сардарбекұлы мемлекеттік қызметтің түрлі сатысынан өткен тәжірибелі маман ретінде жас буынға ақылшы аға бола білді. Пайым-парасатымен өнеге көрсеткен ардақты азаматты оны білетіндер ұзақ уақыт есте сақтайды. Ағамыздың жатқан жері жайлы, топырағы торқа болғай!

Қызылорда облысының қоғамдық даму басқармасы

Жаныңыз болсын жұмақта

Осыдан қырық күн бұрын отбасымыздың тірегі, бауырларының жанашыры, балаларына – ардақты әке, мейірбан ата, асыл жар Өтеев Мнажадин Сражадинұлы өмірден өтті.

Өз ортасы мен ағайын-туысқа сыйлы, көргені мен көңілге түйгені көп, жан-жағына ақ тілегін аямай, қолынан келген жақсылықтың бәрін жасауға дайын тұратын ақеден жан еді. Көзкөргеннің барлығы оның іскерлігі мен тазалығына, отбасына қамқорлығы мен жан-жағына деген ізетіне сүйсінетін. Бала-шағасын аяқтандырып, немерелеріне деген өзінің аталық мейірімін аямай, әрқайсысын бір төбе етіп отыратын. Елге сыйлы, еңбекте қадірлі болған ардақты жанды өмірден өтті демесеңіз, артында қалған ұрпағымен абырой-беделі мың жасай бермек.

Келетін Әкеміз жоқ күліп күнде,
Боларын дәл осылай біліппін бе?

Қара жер, қабір –
мәңгі мекеніне,
Барғалы өтті Әкешім
қырық күн де.

Әкеге енді қызмет қыла
алмаймыз,
Қараңғы қабіріне кіре
алмаймыз.
Қырық күндік асына кел,
ағайын,
Ас беріп, Әкемізге
дұға арнаймыз, –

дей отырып, ағайын-туыс, құда-жекжат, дос-жаран және барша көзкөрген жамағатқа әкеміз Мнажадин Сражадинұлының 40 күндік асының 13 желтоқсан күні, сағат 12.00-де Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, «Наурыз» мейрамханасында өтетінін хабарлап, қасиетті Құран ішінде болуға шақырамыз!

Еске алушылар: **Өтеевтер әулеті**

2025 жылдың I жартыжылдығына Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті басшылығының жеке тұлғаларды және заңды тұлғалардың өкілдерін жеке қабылдау кестесі

Тегі, аты, әкесінің аты	Лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Қабылдау жүргізу орны	Байланыс телефоны
АМАНОВ Ғани Мырзағабылұлы	Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаментінің басшысы	Әр аптаның бейсенбі күні 15:00-ден 18:00-ге дейін	Қызылорда қаласы, Н.Назарбаев даңғылы, 23 Каб №401	+7 (7242) 23-81-14
БЕКІШЕВ Әділбек Ерғалиұлы	Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті басшысының орынбасары	Әр аптаның сейсенбі күні 15:00-ден 18:00-ге дейін	Қызылорда қаласы, Н.Назарбаев даңғылы, 23 Каб №402	+7 (7242) 23-81-14
БЕКШИН Куанышбек Махметұлы	Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті басшысының орынбасары	Әр аптаның сәрсенбі күні 15:00-ден 18:00-ге дейін	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, Ш.Есенов көшесі, 16 Каб №209	+7 (7242) 23-81-14, +7 (7242) 40-01-05 (4004)
ЕЛШІБЕКОВ Еркін Кеңесбекұлы	Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті басшысының орынбасары	Әр аптаның дүйсенбі күні 15:00-ден 18:00-ге дейін	Қызылорда қаласы, Н.Назарбаев даңғылы, 23 Каб №411	+7 (7242) 23-81-14, +7 (7242) 40-01-05 (4050)

* Қабылдауға жазылу +7 (7242) 23-81-14, +7 (7242) 40-01-05 ішкі (4050), (4004) телефондары және dgd.kyzylorda@kgd.gov.kz электронды поштасына жүгіну арқылы жүргізіледі.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарландыру

1) Жобаның атауы:

- 2025 жылға арналған «ТОРҒАЙ-ПЕТРОЛЕУМ» АҚ көздерінен атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген шығындылары нормативтерінің жобасына түзету енгізу;

2) Аумағында ықпал етілуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі:

«ТОРҒАЙ-ПЕТРОЛЕУМ» АҚ келісім-шарттық аумағы (Құмкөл және Шығыс Құмкөл кен орындары) Торғай ойпатының оңтүстік бөлігінде орналасқан және әкімшілік жағынан Қазақстан Республикасы Ұлытау облысы аумағында орналасқан.

Бұл – су артериялары мен тұрақты елді мекендері жоқ дала ауданы. Ең жақын елді мекендер Қызылорда қаласы (180 км.) және Жезқазған қаласы (280 км.) болып табылады.

3) Қоғамдық тыңдауларды өткізу орны, күні және уақыты:

Қызылорда қаласы, Ш.Есенов көшесі, 1 А («ТОРҒАЙ-ПЕТРОЛЕУМ» АҚ бас кеңсесі), 2025 жылғы 13 қаңтар, 11 сағат 00 минут.

4) Көзделіп отырған қызметтің бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері:

«ТОРҒАЙ-ПЕТРОЛЕУМ» АҚ
ЕҚ және КОҚ бөлімінің бастығы
Елубаев Марат Исатайұлы
e-mail: myelubayev@turgai.kz
Телефон: (7242) 26-15-17; 27-18-74

5) Жобаларды жасаушылардың деректемелері мен байланыс деректері:

«Алия и Ко» ЖШС, Қазақстан Республикасы
Заңды және нақты мекенжайы:
Ақтөбе қаласы, Сәңкібай батыр көш 74В
Тел.: 8 (7132) 950-929, 755-902
aliya_pt80@mail.ru
Директор Баудиярова Гульсум Кожахметовна

6) Бірыңғай экологиялық порталға сілтеме және қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен, ал кейін жарияланған қоғамдық тыңдау хаттамасымен танысуға болатын ресми интернет-ресурс:

Жаңа тыңдауларды құру – БЭП (ecoportal.kz)

7) көзделіп отырған қызмет, қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы қосымша ақпарат алуға болатын электрондық мекенжайы және телефон нөмірі (-лері):

«ТОРҒАЙ-ПЕТРОЛЕУМ» АҚ
ЕҚ және ҚОҚ бөлімінің бастығы
Елубаев Марат Исатайұлы
e-mail: myelubayev@turgai.kz
Телефон: (7242) 26-15-17; 27-18-74

8) қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар бойынша және қоғамдық тыңдаулардың жарияланған хаттамасы бойынша жұртшылық пен мүдделі жұртшылық өздерінің ескертулері мен ұсыныстарын жазбаша немесе электрондық нысанда жібере алатын қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның немесе жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы мен пошталық мекенжайы:

1. Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы

120003, Қызылорда қаласы, Сұлтан Бейбарыс көшесі, №1. Байланыс телефондары + 7 (7242)60-53-62, 60-53-69.

E-mail: Prd@korda.gov.kz

Іздеу салады

Қызылорда қаласы Камалов көшесі №68 үй тұрғыны, 1966 жылдың 21 сәуірінде туылған Сулейменов Рустембек Мухатовичті 2021 жылдың 5 мамырынан бастап хабар-ошарсыз кетуіне байланысты зайыбы Рысмаханова Аягуз Шымпатовна іздеу салады.

Қызылорда қалалық сотының 2024 жылдың 2 желтоқсандағы ұйғарымымен хабарландыру жарияланған күннен бастап 3 (үш) ай мерзім ішінде көрген-білген кісілер болса мына телефондарға хабарласу сұралады: 8 777 199 23 61, 8 777 663 60 57.

ЖАРҚ ЕТКЕН ЖАСЫНДАЙ ЖЫРЛАРЫ

Сырдария аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің және «Ширкейлі» ауылдық округі әкімі аппаратының қолдауымен «AMANAT» партиясының «Кедергісіз келешек» партиялық жобасы аясында Қалтай Мұхамеджанов атындағы ауылдық мәдениет үйінің ұйымдастыруымен белгілі ақын Нұрмұхаммед Әбілқасымовтың шығармашылығына арналған «Мен өмірді сүйемін пәк жүрекпен» атты облыстық көркемсөз оқу шеберлерінің байқауы болып өтті.

Байқаудың бірінші бөлімі бойынша «Адал адам» мәдени-тәрбие орталығының «Сұхбат тайм» жобасы аясында «Ең алғашқы...» тақырыбында кейіпкермен қызықты сұхбат жүргізілді. Мұнан кейін жеткен жетістіктері, алған асулары негізінде «Креативті хаб» жобасы бойынша дайындалған арнайы бұрыш таныстырылды.

«Арт уақыт» жобасы аясында шахматшылар турнирі ұйымдастырылды. Турнирге 8 талапкер қатысып, нәтижесінде I орынды Кеңесов Нұрислам, II орынды Рашид Байдәулет, III орынды Үсенұлы Байдәулет иеленді.

Байқау «Тағдырмен ымыра...» тақырыбындағы прологпен ашылды. Мұнан кейін ауыл әкімі Т.Құламқадіров облыс әкімінің құттықтау хатын табыстады. Сырдария аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің міндетін атқарушы Жеңіс Үсенұлы, «Мәді қажы» ЖШС директоры Ж.Нұрымбетов сөз сөйлеп, қатысушыларға сәттілік тіледі.

Нұрмұхаммед Әбілқасымов – Сырдария ауданының Құрметті азаматы, Б.Момышұлы атындағы «Намыс» төсбелгісінің иегері, «Шабыт» жастар фестивалінің дипломанты, «Алтын қауырсын» номинациясының лауреаты, «Жаншуақ» қоғамдық сыйлығының, «Тұран» сыйлығының иегері, шахматтан мүмкіндігі шектеулі жандар арасында облыс жеңімпазы, облыс әкімінің стипендианты, «Тасжарған», «Тағдырымның жанары» кітаптарының авторы. «Бойым – ауру, ойым – сау» деп тағдырға тік қарайтын ақын өлеңдері оқушысына рух қуатын сыйлайды, өмірді сүюге үндейді.

Байқауда оқылған осы мазмұндағы жыр шумақтары жұртшылықтың ыстық ықыласына бөленді.

Сайыс қорытындысы бойынша «Мәді қажы» ЖШС демеуші болған бас жүлде тағдырлы өлеңді жүрек үнімен жеткізген қармақшылық Гүлфариза Шакароваға бұйырды. I орын қазалылық Бекжан Нұрманға, II орын ширкейлілік Нұрсұлтан Құдайбергеновке, III орын ақынның тағы бір ауылдасы Дияс Асанов пен Шиеліден келген Сафуан Көрегеновке тиесілі болды.

Байқауға Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі Дүйсенбек Аяшұлы, Сырдария аудандық «Тіршілік тынысы» газетінің бас редакторы Аружан Мұхамбетқалиқызы, «Дала дидары» халықтық мәдени-үгіт бригадасының жетекшісі Думан Көшекбаев қазылық жасады.

Байқау соңында ақынның әкесі, ауылдық ардагерлер кеңесінің төрағасы Қанатбек Әбілқасымов шараны ұйымдастырушылар мен қатысушыларға алғыс білдірді.

Д.БЕРКІНБАЕВ

ҚАРТ БАҒБАННЫҢ БЕРЕКЕСІ

Гажденбек ата өзі еккен жемістен, дәм татқызды. Бақты көргенде бағбанның ісіне сүйсінесің. Бүгінде жұмыс жоқ деген сылтауды желеу етіп жалқаулықтан ажырай алмай жүрген жастар көп. Бұл ретте сексен төрттегі қарияның ісі көпке үлгі.

Оның балалық шағы соғыспен тұспа-тұс келді. Жастайынан бейнет кешті, еңбек жолы колхозда басталып, мал шаруашылығында жұмыс істеді. Алдымен «Қоғалыкөл», кейін «Бесарық» ауылында қой бақты. Баймұрат батыр ауылына қоныстанып, сол жерде де кәсібін жалғастырды.

– Үш ауылда бас-аяғы 35 жыл қой бақтым. Сол жұмыстан зейнетке шықтым, – деген ата әңгімесін әріден бастады.

Жасы келсе де еңбектен қол үзбеген қария бүгінде немере-

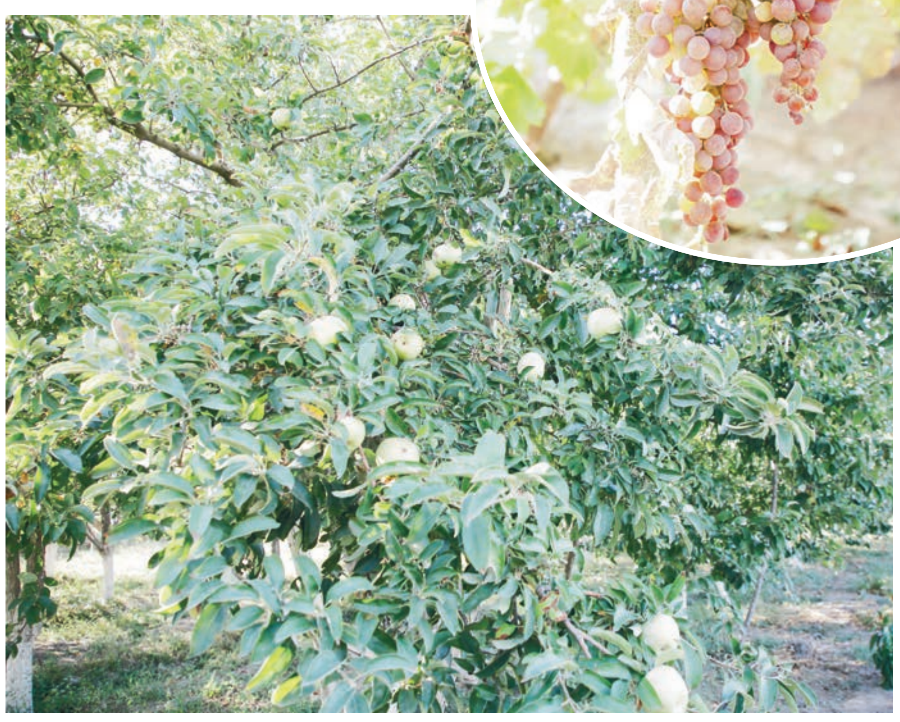

шөберелері үшін жеміс-жидек пен көкөністің түр-түрін өсірумен айналысады.

– Зейнетке шыққан кезде ауылдың жері пайға бөліне бастады. Әкімшіліктің енді құрылып жатқан тұсы. Содан өзіме тиесілі жерімді алдым. Бірақ пайдалануға келгенде көп ойландым. Себебі бұрын-соңды егіншілікпен айналысып көрмегенмін. Бала кезімде үлкен атам бақша егетін. Сол кісіге еріп жүріп, жеміс ағаштарын баптауға қолғабыс еткенім, атамнан үйренгенім, көргенім бар. Жерді игеру үшін бағбандықпен айналыса бастадым. Оның үстіне отбасым үлкен, балаларым да жас болды, – дейді қария.

Бүгінде оның ауласында жүзімнің қырық түбі бар. Онан бөлек, бірнеше түп алмұрт, қараөрік, алма ағаштары да жеміс береді. Ауласының бір бөлігіне қызыл бұрыш, қияр мен қызанақ, қауын өсіріп, өнімін алады. Ауыл халқы да үйренген, жеміс-жидек керек болса, тапсырыспен алдыртатын көрінеді. Жеміс ағаштарының күтімін Гажденбек ата өзі жасайды. Отағын жұлып, уақытылы суару, бәрі-бәрі өзінің қолынан өтеді. Қыс түскенше жерді дайындап, жүзімін жапса, көктемде бақша дақылдарын егеді. Ол кісінің айтуынша, бір жағынан еңбек адамды өсірсе, екінші жағынан оның жасындағы адам үшін қимыл-қозғалыс өте пайдалы.

– Бұл жеміс ағаштарынан бөлек 21 түп абрикос әкеліп өсіргенмін. Бірақ бізге жерсінбеді. Қазір оның 2 түбі ғана қалды. Өзіміздің жерге үйренген жергілікті жүзім, алма, алмұрт ағаштары дұрыс екен. Барлығы жеміс беріп тұр. Балаларым жеген сайын қуанамын. Ауылда тұрған соң мал ұстап, егін егіп, бақша баптаған дұрыс деп ойлаймын.

Кейде менің ағаш баптап, көкөніс еккеніме қарап балаларым «үйде отыр, өзіңді күт» деп жиі айтады. Мен үшін таза ауада, қозғалыста жүрген пайдалырақ. Осы бақшаның тірлігін істеп, уақытымның қалай өткенін білмей қаламын, – дейді ақсақал.

Жасы 84-ке келсе де еңбектен қол үзбеген Гажденбек ата немерелерін де бағбандыққа баулып жүр.

– Халқымыз «Баптай білсең, жер жомарт» демей ме?! Осы қағиданы ұстанып, жерді өңдеп, маңдай терімізді төгеміз. Шүкір деймін, жыл сайын еңбегімізге қарай несібемізді көріп келеміз. Немерелерім де еңбектің нанының тәтті екенін біліп өссе деймін, – деген ол әңгіме арасында жастарды адал жолмен нан табуға, елдің жанашыры болуға шақырды.

– Қазір жұмыс жасаймын деген адамға барлық мүмкіндік бар. Жанына қажеттінің бәрін табуға болады. Бірақ дайын нәрсеге үйір болмауымыз керек. Адал еңбек етсең ғана кез келген нәрсенің берекесі болады. Жастар осыны түсінсе екен, – деді тағы бір сөзінде.

Қарт бағбан мен Гүлнаш апаның 11 баласы, 30 немересі, 12 шөбересі бар. Перзенттері өмірден өз орнын тапқан, барлығы сан саланың білікті мамандары.

Атаның еңбекқорлығына, жайқалған бағына қарап кішіге жол көрсетер үлкендердің болғаны қандай жақсы деп ойлайсың. Бақытын еңбектен тапқан қариядан бата алып, жолға шықтық.

Еңбек адамы қашанда барлық құрметке лайық. Оның өнегесі өміршең.

Мейрамгүл ДАУЫЛБАЙҚЫЗЫ,
«Сыр бойы»

1-бет

ОЗЫҚ ТӘСІЛ

Қызылордада инновациялық әдіспен мал азығы өндіріле бастады. Оның ерекшелігі – топырақты қажет етпейтінінде. Зоотехник Өміржан Қашқынбаевтың тың идеяны қолға алғанына бір ай да өткен жоқ. Соған қарамастан цехта жем-шөп әлден қаулап өсіп тұр.

ЕРЕКШЕ ӘДІСПЕН ӨНДІРІЛГЕН МАЛ АЗЫҒЫ

Топырақ пайдаланбай-ақ құрама жемге балама бола алатын экологиялық таза өсімдік өсіру тәсілін ғылымда «гидропоника» дейді. Агрономдар бұл әдісті мал шаруашылығы үшін тиімді деп есептейді. Өнім құнарлы әрі сапалы болғандықтан сіңімділігі де жоғары көрінеді. Мұны цех өкілдері өздері жүргізген экспериментке сүйеніп растап отыр.

– Тәжірибе ретінде цех ауласында сиыр мен бөдене ұстап, қоректендіріп, бұларға қаншалықты әсер ететінін байқап көрдік. Күніне небәрі екі-ақ литр сүт беретін ірі қарада үш күннен кейін өзгеріс біліне бастады. Бастапқыда үш, сосын төрт-бес литрге дейін көбейді. Ал бөдене біраздан бері жұмыртқа басуды қойған екен. Үш күннен кейін ол да өндіріп басатын болды. Жұдырықтай ғана құстың еті де, жұмыртқасы да мың түрлі дертке дауа екенін өзіңіз жақсы білесіз. Голландық ешкі ұстайтындарды білем. Қызылордаға әкелгесін, біріншіден, климаты, екіншіден, жем-шөбі жақпай өнімділігі азайып кеткен. Біздің өнім – бұл ретте таптырмас қорек, – деді Өміржан Қашқынбаев.

Жаңа технологияның тиімділігі сол, жер жыртып, қара терге түсудің қажеті жоқ. Жем-шөп егіп, оны күтіп-баптап, жинау үшін қыруар жұмыс күші, техника, жанар-жағармай керек. Кейіпкеріміз осының бәрін цехта айналдырған екі адам атқарып келе жатқанын жеткізді.

Цех технологы Айдос Беркінбаев күнделікті жұмысы ауа температурасын қадағалап, желдеткіштерді қосудан басталатынын айтты. Гидропоника әдісі бойынша әр қатарда есеппен салынады. Артық-кем болып кетсе, егілген өнімді көгертіп алуымыз мүмкін. Өсімдік те адам сияқты тыныс алады, күтімді қажет етеді. Мұның бәрі – атам мен әкемнен көріп, үйренгенім. Ол кісілер гектарлап бақша еккен. Мен де сол кісілердің жолын жалғап келемін, – дейді технолог.

Гидропоника тәсілімен егілген шөпті мал-құс тамырымен жейді. Тамыры протеинге бай болғандықтан мұны деликатес деуге болады. Ерекше әдіспен өсірілген мал азығы ет, сүт өнімділігіне әсер етеді. Дегенмен, ол мал мен құстың күнделікті рационының 70 пайызынан аспауы керек. Былай қарасаңыз, адамның дәрумен тұтынғаны сияқты.

– Бидай өскінін шырын сыққышқа салып, одан шыққан шырынды капсулаға айналдырып, адамдарға ұсынуға болады. Қазіргі күні соны сертификаттау бағытында жұмыс атқарылып жатыр, – дейді Өміржан Қашқынбаев.

Кейіпкеріміз осылайша алдағы уақытта витграсс немесе бидай өскіндерінен әзірленетін шырын өндірісін қолға алуды көздеп отыр. Бұл өнім тағам саласында кеңінен қолданылады. Өскін құрамында хлорофилл, жасушалар, Е дәруменімен антиоксиданттар бар. Витграс асқазан-ішек жолдары аурулары үшін пайдалы. Сонымен қатар қышқыл-сілті теңгерімі мен қандағы қант деңгейін бір қалыпта ұстауға әсер етеді.

Цехта тұқымды жасанды жарықтандыру, автоматты су бүрку, озонатор, бульбулятор және басқа технологияларды қамтитын арнайы гидропондық аппарат бар. Ол тәулігіне

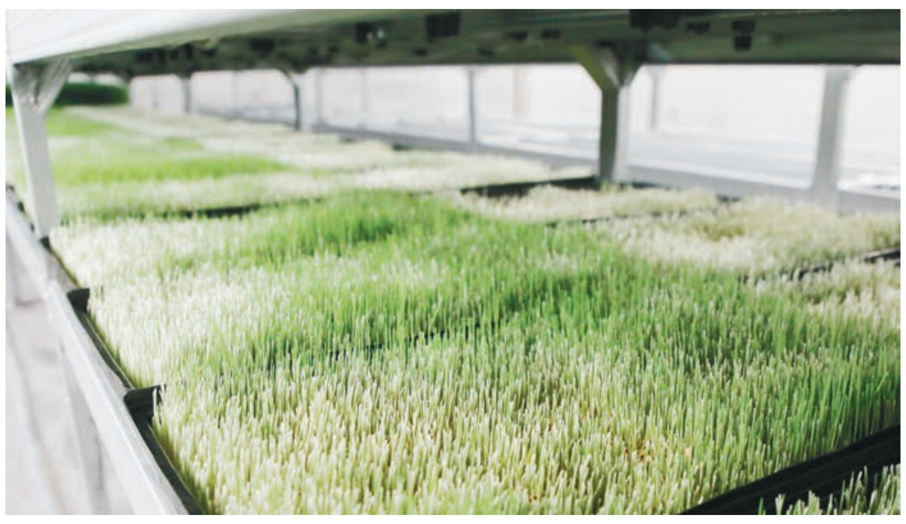

шаршы тәріздес секцияға бөлінген ыдыстар орналастырған. Бидайды (оның орнына басқа да дәнді дақыл түрін қолдануға болады) әбден жуып тазалағасын қолайлы жағдай жасап, осында өсіруге кіріседі. Нәтижесінде бір апта ішінде дәнді дақыл шөпке айналады.

– Бидай бес рет жуылады. Микроб, иіс жоқ, таза. Тамыр протеині, оның үстінде шөп өсіп тұр. Құрамындағы заттар таразы арқылы өлшеніп, дәл 50 түлікті азықтандыруға жететін немесе 200 келі өнім өндіруге қабілетті. Келісі – бар-жоғы 100 теңге. Жарнамасы жетпегендіктен бе әлде халық тиімділігін әлі түсіне қоймады ма, кеңінен нарыққа шығару сәл қиын соғып тұр.

Назерке САНИЯЗОВА,
«Сыр бойы»
Суреттерді түсірген:
Нұрболат НҰРЖАУБАЙ

Жарнама.
Жарнама.
Жарнама

«Сыр бойы», «Кызылординские вести», «Ақмешіт апталығы», «Ақмешіт жастары» және ауданның барлық басылымдарына хабарландыру орналастырғыңыз келсе:
70-00-52 телефоны арқылы байланысуға болады.

E-mail: smjarnama@mail.ru

www.facebook.com/syrboyi.kz/ https://twitter.com/syrboyi www.instagram.com/syrboyi_kz

Меншік иесі
СЫР МЕДИА
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

БАС ДИРЕКТОР
Марат АРАЛБАЕВ
қабылдау бөлмесі тел/факс: 8/7242/ 70-00-36, 40-11-10 (1002)

БАС РЕДАКТОР
Қуат ШАРАБИДИНОВ
қабылдау бөлмесі – тел: 8/7242/ 40-02-17, 40-11-10 (1007)

Бас редактордың орынбасары – 40-11-10 (1053)
Жауапты хатшы – 70-00-81 (1037)

Бөлімдер:
руханият және ақпарат – 40-11-10 (1039, 1040)
экономика – 40-11-10 (1038, 1033)
әлеумет және саясат – 40-11-10 (1034)
жарнама – 70-00-52, 40-11-10 (1058)
есеп-қисап – 70-00-39, 70-00-38
компьютер орталығы және корректорлар – 40-11-10 (1036, 1035)

Қызылорда облыстық «Сыр бойы» газеті ҚР СТ ISO 9001-2016 (ISO 9001:2015) «Сапа менеджменті жүйелері» талаптарына сәйкес KZ.4310318.07.03.01178 нөмірімен сертификатталған. Авторларға қаламақы тапсырыс бойынша төленеді, қолжазба өңделеді және қайтарылмайды. Жариялымдар газеттің түпкілікті көзқарасын білдірмейді.
«АҚ» - ақылы қызмет.
Жарнама мазмұнына жарнама беруші жауапты.

Газет аптасына 3 рет (сейсенбі, бейсенбі, сенбі күндері) шығады.

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитетінде тіркелген. Тіркеу куәлігі №12993-Г, 27.08.2012 ж.

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттеліп, «ASU» баспа үйі» ЖШС сенімгерлік басқаруындағы «Сыр медиа» ЖШС баспаханасында басылды.
Тел.: 8/7242/ 40-06-68.
Газеттің таралымы бойынша 8/7242/ 70-14-08 телефон нөміріне хабарласуға болады.

Редакция мекен-жайы: Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, 4 “А”. | e-mail: syrboyi@yandex.kz / www.syrboyi.kz | Таралымы 22979 | Тапсырыс №1909 | Кезекші редактор **Айсәуле ҚАРАПАЕВА**